

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnštvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran 3000 din, pol strani 1500 din, četrt strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

Napoved vpada in vojna poročila

Napovedi in pripravljenost

Vse vodilne nemške osebnosti s Hitlerjem vred so že napovedovali, da lahko pride vsak čas do splošnega navala nemških čet iz zraka in po morju na Anglijo.

Kakor poročajo iz Londona, so vse vojaške edinice v Angliji v stalni pripravljenosti. Nenavrost nemškega vpada, ki obstaja od predaje Francije, je sedaj zelo resna in v ospredju vsega vojnega zanimanja. Nekateri angleški vojaški strokovnjaki že napovedujejo, da bodo skušali Nemci najprej zaseseti Irsko ali Island, odnosno oba otoka, preden se bodo odločili za neposredni napad na Anglijo.

Italijani in Grki

Frontni pregled v Albaniji

Na severnem frontnem odseku v Albaniji so v minulem tednu nekoliko zastale borbe ob vstopu v dolino reke Skumbe ter v dolini reke Devoli. Močan je bil topniški dvoboj med italijanskimi postojankami na Mokri planini in nasprotno grško fronto.

Najbolj krvavi boji so se odigravali na srednjem bojišču. V borbah na nož so bili

60 divizij za prvi naval

Vsega ima Nemčija na razpolago 5 milijonov mož, med temi 10–12 oklopnih divizij.

Od te sile je pripravljenih ob Rokavskem prelivu 60 divizij ali 1.200.000 izbranih mož za prvi naval na Veliko Britanijo.

Razmestitev ostalih nemških vojnih sil

Ostale nemške vojne sile so razmeščene tako: 15–20 divizij (vsaka po 20.000 mož) je na Holandskem, 60–80 divizij v Franciji, 5–6 na Norveškem, 3–4 na Danskem. Ob vzhodni meji ima Nemčija 60 divizij, 20 ali 21 jih je v Avstriji in na Češkem, v Romuniji jih je 10. Preostala nemška vojška moč je po nemških garnizijah blizu mej.

Moč italijanske armade na tej črti cenijo na 60.000 mož. Italijanske čete se že uspešno poslužujejo naravnih ovir in krajevnih branikov, ki jih nudi v obilici pokrajina, na kateri se sedaj razvijajo boji. Italijani so se zlasti utrdili v neki 180 m globoki grabi, ki teče v veliki dolžini pravokotno na morsko obalo. Tu je prišlo že do hudih spopadov med italijanskimi in angleškimi motoriziranimi oddelki ter pehoto. Na obeh straneh omenjenega naravnega jarka je pridno na delu topništvo. Italijanska artillerija je pa radi tega v težavnem položaju, ker nima zvez z zaledjem, odkoder ji ne morejo dovažati dovolj streliva.

Ogrožena Tripolitanija

Nenaden vdor v Fessan

V severni Afriki posedajo Italijani dve kolonije: Libijo in sosedno Tripolitanijo. Angleški general Wawell je zasedel skoro vse važnejše libijske obalne kraje in utrjene zelenice ali oaze v libijski puščavi.

Kakor znano, ni priznal zloma poražene Francije general de Gaulle. Zbežal je v Anglijo in od tam organiziral osvobodilne boje tako zvane svobodne Francoske. Predvsem so se oklenile de Gaullevega gibanja francoske afriške kolonije. Od teh je bila kolonija ob Čad-jezeru v zapadni osrednji Afriki prva, ki se je oprijela omenjenega generala in je organizirala svojo vojsko. Ta armada je pod poveljstvom generala Larminsta. Januarja je uspel »svobodnim Francozom«, da so vdrli od Čad-jezera v južni del Tripolitanije, ki se imenuje Fessan. Po tridnevnom pohodu so prehodile te čete 500 km in so dosegle v Fessanu važno italijansko postojanko in letališče Murzuk, katerega so uničile. Nadalje so zasedle postojanko Gatrums, kjer jim je padlo v roke več italijanskih ujetnikov ter precej vojnega materiala.

Boji v Libiji

Pomen zavzetja Derne

V zadnji številki smo sporočili pri opisu bojev v Libiji, da so osvojile angleške čete obmorsko mesto Derna, ki je zadnja predstraža libijskega glavnega mesta Bengazi.

Pred obkolitvijo Derne od strani Angležev se je umaknil del italijanske posadke iz Derne dalje proti zahodu. Število Italijanov, ki so jih angleške čete v Derni zajele, znaša okoli 10.000. S tem se je število doslej v Libiji ujetih Italijanov zvišalo na 120.000. Kakor sodijo strokovnjaki, je izgubil italijanski maršal Graziani polovico vojske, katero je imel na razpolago v Libiji. V omenjeno število izgub pa niso všteti ranjeni ter mrtvi.

Zavzetje Derne je važno še radi tega, ker je sedaj Angležem prosta pot ob morski obali do Bengazija. Italijani nimajo od Derne do Bengazija nobenega važnejšega oporišča. Tudi ni verjetno, da bi se Italijani ustavljal angleškemu napredovanju v Apoloniji in Cireni pred Bengazijem.

Drugi pomen zavzetja Derne leži v tem, da imajo sedaj Angleži popolnoma v svoji oblasti severni del libijskega polotoka in morsko ozino, ki leži med njim in grškim otokom Kreto, ki je zaseden do Angležev.

Tretji pomen zavzetja Derne je v tem, da je pokrajina, ki se razteza med Derno in Bengazijem, precej poraščena in razpolaga z zadostno vodo. Angleška vojska bo na mestu svojih kretanj preskrbljena z vodo in ji ne bo treba več prodirati po puščavi.

Slednjič pa vodijo po tej pokrajini avtomobilске ceste, katere so zgradili Italijani vzdolž vse obale.

Obkolitev pri Mekelli

Zadnjič smo poročali, da je od Tobruka prodirajoča angleška armada usmerila svoj pohod ob morski obali na Derno, drugi del pa se je napotil po karavanski cesti naravnost proti libijskemu glavnemu mestu Bengazi.

Ta slednji del angleške vojske je obkolil pri važnem križišču Mekelle (na zadnjič objavljenem zemljepisu na 7. strani El-Mechilli) večjo skupino italijanskih čet, ki so bile predstavljene na umiku iz Derne proti Bengazi. Obkoljeni sta dve nepopolni italijanski divizi, z vsem vojnim materialom in predvsem s precejšnjim številom tankov.

Nadaljevanje pohoda

Po zavzetju Derne se nadaljuje pohod Angležev ob obali proti Apoloniji ter Cireni. Kmalu je pričakovati odločilnih bojev za Bengazi, ki je zadnja italijanska postojanka v Libiji. Ako bo padel Bengazi, bo Angležem odprta pot v sosedno Tripolitanijo, ki je zadnja italijanska kolonija v severni Afriki in v katero prodirajo od juga čete tako zvane svobodne Francije iz svojega zbirališča ob Čad-jezeru, o čemer poročamo v naslednjem zaglavju.

Italijanski odpor

Po zadnjih poročilih ni nobenega dvoma več, da bo poskušal italijanski maršal Graziani, da zaustavi z divizijami, ki še niso bile v bojih, angleško prodiranje morda na črti Apolonija—Faldia—Mekeli—Temgeder, kjer je ozemlje ugodnejše za obrambo.

Vzhodna Afrika

Trojno prodiranje

Kakor smo poročali zadnjič, so ogrožene v vzhodni Afriki italijanske kolonije. Eritreja, Abesinija in Somalija.

V Eritreji so presekali Angleži cesto, ki veže mesti Barent ter Agordat in so zavzeli Agordat.

Ujetih je bilo več sto Italijanov, zaplenjenih mnogo topov in motornih vozil. Pri napadu na Agordat so sodelovale angleške in indijske čete. Iz Agordata se umikajo Italijani proti vzhodu vzdolž železniške proge proti Masani, ki je oddaljena 175 km od Agordata.

V Abesiniji se umikajo Italijani od Miteme proti Masaui, ki je oddaljena 175 km od Agordata. Angleži Abesinci, katere vodi bivši abesinski cesar Haile Selasje.

V italijansko Somalijo pa so prodre angleške kolonialne čete skoraj 100 km globko.

Kmečka zveza

Nov red se v svetu napoveduje, ki naj nadomesti prejšnji red, kateri je dovedel do sedanje vojne. Bil je to bolj red, kakor pa red. Zasnovan je bil na neomejeni svobodnosti posameznikov, ki so zasledovali svoje lastne interese brez ozira na dobro ali zlo skupnosti. V bodočem redu bodo prvenstveno odločilna načela, ki bodo gradila srečo posameznika v popolnem skladju z interesami skupnosti, družbe, naroda. Kot najprikladnejša se priporoča ne samo od cerkvene strani, marveč tudi od strani najbolj razboritih in stvarnih socialnih politikov in državnikov stanovske ureditev družbe in države.

Organizacijo stanov je treba pravočasno pripraviti. Na mah se to ne da napraviti. Zato pozdravljam organizacijo kmečkega stanu, ki ga med Slovenci pripravlja Kmečka zveza. Štajerskim Slovencem ta organizacija ni tuja. Saj smo mi bili tisti, ki smo prvi dvignili idejo slovenske kmečke organizacije ter jo postavili v ospredje našega političnega ljudskega prizadevanja. Dne 21. januarja je preteklo 34 let, kar smo ustanovili v Mariboru (21. januarja 1907) »Slovensko kmečko zvezo za Štajersko«. Njen namen ni bil samo političen (delo in borba za pravice slovenskega naroda in kmečkega stanu), marveč tudi izobrazba in gospodarski prospeh slovenskega kmata.

Naši kmečki organizaciji je hotel zaustaviti pot liberalizem, ki se je poslužil, kakor se še danes poslužuje kmečke misli v zadovoljitev sebičnih namenov posameznikov in strank. Pred svetovno vojno se je ponujal našemu kmetu pod dvojno zastavo: nemškarsko in narodno. Prvo je nosil nemškarski ptujski »Štajerc«, drugo pa stranke in struje, ki so vznikle zdaj na Štajerskem, zdaj na Kranjskem. Licitirale so z oblubami kmetom, ki pa so bili v veliki večini prepametni in prepošteni, da bi kmečko-stanovsko zakrinkanevu liberalizmu šli na limanice.

Po svetovni vojni se je v naši državi glavno zanimanje osredotočilo okoli ustavnih borb. Šlo je predvsem za vprašanje pravilne državne ureditve. Pretirani centralizem, ki se je v državi vpeljal, so vsi sloji in stanovišča ljudstva občutili kot težko breme, ki ovira razvoj kulturnih in gospodarskih sil naroda. Ko je z zlomom diktature 24. junija 1935 zavela svobodnejša sapica v naši državi, je bila 22. decembra 1935 ustanovljena v Ljubljani Kmečka zveza z delokrogom za vso Slovenijo. Njen namen je: organizirati kmečki stan stanovsko, strokovno in kulturno (prosvetno), vzbujati v njem stanovsco in državljanško zavednost, strokovno ga izobraževati, pospeševati njegovo gospodarsko blagostanje, širiti zadružno misel in dajati pobudo za zadružno organizacijo.

Namen je lep in plemenit in je želeti ne samo v smislu kmečkega stanu, marveč tudi čimprej uresniči. Saj je slovenske zemlje obdržal in ohranil tvarno podlogo za obstoj slovenskega naroda. Kot hranitelj in branitelj od prednikov podedenega slovenskega in katoliškega duha je glavni in trajni stvaritelj duše našega naroda, ki je v bistvu ostala slovenska, četudi je bilo ljudstvo obsojeno, da zunanje služi političnim interesom drugih narodov. S slovensko zemljo je slovenski kmet ohranil tudi slovenski narod. Ohranitvi in okreplitvi tega najvažnejšega stanu našega ljudstva bodi posvečeno naše politično prizadevanje in naše organizacijsko delo. Trdno organiziran in duhovno zedinjen kmečki stan bo za slovenski narod tudi najkrepkejša obramba in najstvarnejša osnova za ostvaritev novega dela, ki ga bližnja bodočnost pripravlja Evropi.

Opozarjam, da se s 1. februarjem spremeni tarifa za oglase!

Čuvajmo kostanjeve gozdove!

(Piše kmet iz Stoperc)

V prejšnji meri občutimo pomanjkanje. Povsod vidiš zaskrbljene obuze, kako preživeti številne družine. Po kaščah pajčevina, sodi prazni, o sadju ni govora. Vse to pa predstavlja našemu človeku glaven vir dohodkov. Edino, kar je še, so gozdovi. Toda kmalu ne bo dobiti več pametnega drevesa. Ne prizanaša se več niti orehu, česnji, hrastu, kostanju itd. Prav vse pada pod težo sekire. So bili tudi že težki časi, toda nihče ni tako pustošil gozdov, kot se to dela sedaj. Pred 20 leti so še bili naši kraji polni žlahtnega kostanja, danes ga je že malo in če bo šlo tako naprej, se je batiti, da ga bodo popolnoma iztrebili in kaj potem?

Bog je v svoji neskončni dobruti naravo tako uredil, da ima vsak kraj gotove pogoje, kjer prav dobro uspeva ta ali ona rastlina. Pri nas ni toliko njiv, so pa gozdovi, travniki, vinogradni. Vkljub temu je prejšnja leta ljudstvo zadovoljno živilo, ni pogrešalo žitaric. Kostanj je v veliki meri nadomestil pomanjkanje žita. Bili so primeri, da je imel kmet po 20 svinj in še več, jih pasel celo jesen po (žiru) kostanju, tako da so se s kostanjem popolnoma spitale ter nato zaklali, kolikor je rabil za dom, ostale debele pa prodal, torej brez vsakega truda. Kar je bilo boljšega kostanja, ga je pobral in prodal ter izkupil toliko, da je plačal davek, zavarovanje, nakupil družini potrebno obleko ter za gospodinjstvo sol, milo, sladkor in kako vrečo moke za priboljške. Z izkupičkom prodanega kostanja se je naš človek deloma preživel, odnosno založil z najpotrebnejšim. Danes vsega tega skoraj ni več... Pred kakimi 20 leti se je usidrala v bližini tovarna tanina. Za pridobivanje tanina je pač najboljši kostanjev les.

Samo po sebi umevno, da se rudnik ne napravi tam, kjer ni rude. Ljudstvu je dobro došlo, da so lahko svoje stoletne orjake — kostanje, katerih rodovitnost je pojema, precej dobro prodali tovarni. Tako je šlo leto za letom. Ljudstvo je podiralo, vozilo — ni gledalo ne na čas sekanja (kostanj), ako se podira čez zimo, požene iz korena po 10 do 20 mladič, tako da ga ni potreba na novo saditi) ne oziraje se na rodovitnost, iznebilo se je kostanja, pa tudi denarja. Blagostanje je padalo z dneva v dan. Ker pa mladi kostanji vsaj po večini ne rode tako obilno, posebno ako so bolj v gošči, dočim družina zahaja svoje, se sliši že skoraj običajno: kaj hočem, žita ni, bom moral par vozov lesa zapeljati, da bom lahko žita kupil. Že bi skoraj dočakal sad, pa mora 15—20 cm debeli kostanj pasti pod to pretvezo. Celih 20 let se je sekalo najdebeljše (zares bili so velikani do 3 metrov premera), danes so najdebelejši kostmaj 10—30 cm premera.

Ni še pa to vsa dobrota kostanja, katero nam je nudil. Naše gospodinje so bile zelo vešče v parjenju kostanjev. Nekatere so naparile po 10—20 mernikov, s katerimi so potem krmile prašiče čez celo zimo do novega.

Ravno tako kot sad je tudi kostanjev les neprecenljive vrednosti. Je trpežen, ne zavosta dosti za hrastom, uporabljiv je za vinogradno kolje, za brajde, za ograje, deske, mostnice ter pripraven za izdelavo vsakovrstne vinske in druge posode in za brzjavne drogove.

Pasiven kraj, kot je naš, brez kostanja ne more izhajati. Kar smo torej dosedaj zagregali v tem pogledu, skušajmo čimprej popraviti! Odločimo se za boljšo bodočnost ter dejajmo z vsemi silami na to, da bo zopet v naših gozdovih cvetel kostanj, od katerega sadu lahko pričakujemo zopet boljših časov.

Za zboljšanje državne ceste v Slov. goricah

Župani iz okraja mariborskega in ljutomerskega so se zbrali na povabilo predsednika okr. županske zveze, bivšega poslanca Špindlerja, dne 31. januarja 1941 v dvorani okrajnega cestnega odbora na sejo radi važnih gospodarskih zadev obmejnega ozemlja. Zbrali so se skoro vsi župani obmejnih občin.

Načelnik okr. c. odbora mariborski podžupan Žebot je podal poročilo o stanju nove državne ceste Pesniška dolina—Sv. Lenart—Sv. Benedikt—Gornja Radgona—Radenci—Murska Sobota. Ta cesta je bila do 1. aprila 1940 banovinska cesta ter so jo do tedaj oskrbovali okrajni cestni odbori treh okrajev. Ker pa ta cesta veže važne predele severnega dela Slovenije in ima poleg tega zveze s sosednjimi državami in je zaradi tega velikega državno-političnega, nacionalnega, gospodarskega in tujskoprometnega pomena, je po prizadevanju ministra dr. Kreka bila prevzeta s 1. aprila 1940 v državno upravo. Ta cesta se smatra kot glavna prometna žila v severo-vzhodnem predelu Slovenije in po njej vozijo težki motorni in drugi vozovi noč in dan tovore iz Maribora, preko Slov. goric v Prekmurje in Mursko polje ter Apaško kotlino in iz teh krajev v Maribor in po drugih krajih naše države. Cesta je menda v celi dravski banovini najbolj uporabljana in je ravno zaradi te preobremenitve postala slaba. Pred letošnjo zimo so bile zaradi deževnega vremena lame na tej cesti, posebno do železniških prevozov pri Pesnici do Sv. Lenarta take, da so drug za drugim ponesrečili avtomobili, avtobusi in druga vozila. Državna cestna uprava ima za redno vzdrževanje, oz. gramozanje te ceste skrajno nizki kredit.

Komaj na vsak deseti meter dolžine ceste pride po dosedanjem računu en kupček slabega gramoza iz gramoznice ob Dravi. Dovaljanje gramoza iz Maribora z desnega brega Drave stane ogromno denarja. Saj nihče noče voziti 1 m³ gramoza izpod 120 din za to cesto. Splošno je tudi znano, da je gramoza iz mariborských gramoznic skrajno slab. V letu 1940 pa so težka vozila, ki so vozila tovore za važne zgradbe, cesto popolnoma uničila. Ako se hoče cesto rešiti, da bo za promet sposobna, se mora najti večji izredni kredit, da se bo moglo posipati na cesto toliko dobrega gramoza, da bo možno valjanje. Drugega sredstva ni, ali pa cesto zapreti za težki tovorni promet in avtobusni promet. Skoro v istem polžaju so tudi ceste Maribor—Ptuj in Maribor—Kamnica—Selnica—Dražograd—Prevalje. Tudi za te ceste primanjkuje za sedanje razmere dovolj kredita za boljše vzdrževanje.

Župani so nato soglasno sklenili, da poslajo prihodnji teden g. banu v Ljubljano posebno odposlanstvo, katero bo izročilo g. banu utemeljeno spomenico. Kot odposlanci so bili določeni sledeči zastopniki: Špindler, župan od Sv. Ane, Anton Hrastelj od Sv. Lenarta, Valentin Klemenčič od Sv. Trojice, Joža Hrastelj iz Gornje Radgone, F. Hartner iz Murske Sobote, dr. Remec iz Ptuja, Karl Stržina iz Pobrežja, Jurij Kugovnik iz Prevalja, Ivan Urbas iz Selnice, Franjo Žebot iz Maribora.

Župani so nato tudi razpravljali o elektrifikaciji Slov. goric ter je dal potrebna posjasnila glede elektrifikacije in predpriprav za isto bivši nar. poslanec g. Marko Kranjc.

Po Jugoslaviji

Predsednik stranke dr. Kulovec je v nedeljo, 2. februarja, imel na zborovanih krajevnih organizacijah JRZ v Laškem in Celju programatičen govor, v katerem je obrazložil notranje- in zunanjopolitično stanje ter podal smernice za delovanje stranke.

Zunanja trgovina Jugoslavija 1940. Vojna ima velik vpliv na trgovinske razmere. Ta vpliv na zunano trgovino naše države se je stopnjeval v 2. polovici preteklega leta, ko se je vojna razširila tudi na Sredozemsko morje. Posledice so se pokazale v jesenskih mesecih (v septembri, oktobru in novembru), ko je naš izvoz nazadoval, dočim se je zadnji mesec (decembra) zopet popravil. V decembru 1940 smo izvozili 197.349 ton blaga v vrednosti 611.4 milijona dinarjev, v decembru 1939 pa 395.793 ton v vrednosti 728.4 milijona din. Naš izvoz je torej v primeri z decembrom 1939 nazadoval po količini za 50%, po vrednosti pa samo za 16%. V

1. 1940. se je naš celotni izvoz dvignil na 6689 milijonov din. L. 1940 smo imeli po izkazu naše trgovinske bilance izvozni presežek v višini 662 milijonov din, torej nekaj manj kot 1939, toda mnogo več ko 1938.

Vzgojni mladine posveča oblast banovine Hrvatske posebno skrb. Odredila je, da imajo učenci praznik tisti dan, ko je splošno sv. obhajilo. Ob šolskih izletih po nedeljah in zapestih praznikih mora uprava šole oskrbeti, da vsi učenci, odnosno dijaki prisostvujejo daritvi sv. maše v kraju izleta. Predpisuje se v šolah poučevanje cerkvenih pesmi. Profesorji, odnosno učitelji imajo dolžnost, da nadzorujejo dijake (učence) za časa službe božje v cerkvi! Zapoveduje se, da v bodoče ne sme več biti skupen, marveč ločen pouk v telovadbi moške in ženske mladine. Pri telovadnih vežbah in nastopih morajo dakinje (učenke) nastopati v dostojni obleki.

Ob 70 letnici F. S. Finžgarja

V nedeljo, 9. februarja, ko bo dospel »Slovenski gospodar« v najbolj od prometa oddaljeno vasio, bo zvedel, vsak naš naročnik, da je dopolnil naš najboljši, najbolj znani ter prijubljeni ljudski pisatelj F. S. Finžgar 70 letni jubilej pri telesni krepkosti ter pisateljski člosti in razgibanosti.

Ob omenku Finžgarjevega pomenljivega starostnega jubileja mu bo vsak zaveden Slovenc v duhu stisnil roko z željo, da bi nam ga ljubi Bog še ohranil, in z zahvalo, da je bilo pero tega izrednega moža tako obilno blagoslovljeno s koristno, zabavno ter podučno duševno hrano vsakemu od otroka do odraslega ter starčka, od izobraženca do najbolj pripravnega kmetička.

Jubilant Finžgar je bil in ostane Slovencem oni kmečki sin, ki je neizmerno veliko dal svojemu narodu od svoje nadarjenosti ter znanja. Vsa njegova dela pa odlikuje pred drugimi pisatelji ta prednost, da so umljiva vsem in bodo ostala za vso bodočnost neizčrpi zaklad poduka in zabave.

F. S. Finžgar je izšel iz pristne kmečke hiše, z njo je vedno čutil, njo je proučeval, za njo je pisal iz davno prošle ter zmagovalne zgodovine Slovanov ter jo spominjal v svojih številnih spisih novejših dogodkov iz kmečkega življenja.

Kdo že ni večkrat skrbno prečital Finžgarjevega zgodovinskega romana »Pod svobodnim soncem«!

Slovenci imamo mnogo izvirnih in dobrih iger. Največkrat se vrstijo na naših odrih Finžgarjevi igrokazi: »Divji lovec«, »Naša kri«, »Veriga« in »Razvalina življenja«.

Knjige Mohorjeve družbe so vsikdar žele posebno priznanje ter pohvalo, kadar je izšla kot dar družbe povest izpod Finžgarjevega peresa.

Finžgarja se nauči ceniti že vsak slovenski

Žepne svetilke

Izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

podeželski šolar, ko čita z največjim zanimanjem njegove pouka polne zgodbe v »Vrtcu«.

Pisatelj Finžgar, ki je še vedno pridno na delu s peresom, je storil nepopisno veliko za naš narod, ko je bil več let urednik Mohorjevih knjig in »Mladike«, ki se je razvila pod njegovim vodstvom v najboljši slovenski družinski list.

Finžgar je bil oni slovenski mož, ki je opravil glavno delo za odkup Prešernove rojstne hiše, da je postala narodna last ter je zmosil s trudem vanjo staro opremo iz Prešernove dobe.

Znameniti jubilant Finžgar se je rodil 9. februarja 1871 v vasi Doslovče pri Breznici na Gorenjskem, blizu tam, kjer je bil doma naš največji pesnik Prešeren, s katerim je Finžgar v dalnjem sorodstvu. Po dovršeni gimnaziji in bogoslovju je pel novo mašo leta 1894. Kaplan je bil na raznih župnihajh. Kot župnik pa je služboval na treh župnihajh od leta 1902—1936, ko je stopil v pokoj.

Ob 70 letnici g. jubilantu Finžgarju »Slovenski gospodar« zagotavlja, da mu bo celotni slovenski narod ostal za njegovo veliko pisateljsko delo trajno hvalezen in ga bo štel med svoje najbolj zasluzne in najboljše može!

Novice iz domačih krajev

25 letnica smrti narodnega prosvetitelja in mučenika. Zadnje dni januarja je preteklo 25 let, kar je umrl po mučeniškem trpljenju g. Franc Muršič, župnik v Framu. Rodil se je pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Posvetil je vse svoje moči kot duhovnik verski obnovi in narodni prebuditvi spodnještajerskih Slovencev. Radi navdušenega delovanja v cerkvi, v društih in na shodih so ga zamrzili nemškutarji in mu prisegli maščevanje. Svoje hudobne naklepe so uresničili z zahrbitno ovadbo ob mobilizaciji l. 1914. Muršič je bil med prvimi žrtvami nemškutarškega ovaduštva, ki ga je pahnilo za dolgo časa v graško ječo, iz katere se je vrnil po mučeniškem trpljenju kot komaj živ mrlič. Dne 28. januarja 1916 je umrl v Framu na posledicah trpljenja, katerega je prestal med prevozom v Gradec in v

graških zaporih. Slovo mu je govoril v Framu ob ogromni udeležbi jokajočega preprostega naroda davno pokojni g. dr. Anton Medved. Narodni mučenik Muršič je bil velik prijatelj in najbližji sodelavec rajnega dr. A. Korošca. Dal Bog, da bi duh in junaštvo rajneg g. ministra bodrila vse obmjeerne Slovence in jim bila kažipot v sedanjih resnih časih!

Sedemdesetletni jubilej priznanega živine zdravniškega strokovnjaka. V minulem tednu je obhajal v Mariboru 70 letnico g. Francu Pirnat, upokojeni živinodravniški svetnik. Jubilant se je rodil v Cirkovcah pri Pragerskem. Gimnazijo je končal v Mariboru, živinodravniško visoko šolo na Dunaju. Kot živinodravniški priznani strokovnjak je služboval v Slovenj Gradcu in v Mariboru. Velike so njegove zasluge za povzdig kokošjereje in

Podkrajski Judež

Povest iz domačih hribov

5.

Pisanje po jeklu. Zgodovina se ponavlja. Babilonci so urezavali svoje hieroglife v opeki; Grki in Rimljani so imeli voščene tablice. Kasneje so le še umetniki imeli tako pisalo v rokah, ko so izdelovali bakroreze in lesoreze. Vsi drugi pišemo le še »površno«, ko s tinto ali svinčnikom devamo znake na površje papirja. Velikanski tehnički razvoj te dobe zahteva, da so vse obrtniške panoge vpredenje v njen voz. V dele raznih strojev ali orodja iz vseh krovov in tudi iz najtršega jekla, ki morajo imeti navodila ali številke, je moč s posebnim pisalom brez vsakršne težave napisati navodila in številke. Nemška električna industrija je iznašla pisalo iz trde Wolframove kovine. Da more kdo kaj

Prav nič zadovoljen pa ni bil z Judežem — coprnik Mige. Ko se ga je Judež jel izogibati, je sprva mislil, da so ga pač kake muhe prijele. Toda kmalu je moral spoznati, da se ga je fant hotel rešiti in da je hotel zaceti pošteno, delavno življenje. To ga je ujezilo in vzemirilo. Saj mu je bil Judež tak pomagač, da je bil težko brez njega. Kadar mu je bilo treba kož, je zagnal Judeža na lov; tudi večji del njegovih coprnij je bil tak, da mu brez Judeževe pomoči niso šle. Zato se je na vse kriplje trudil, da bi ga odvrnil od poštenega življenja in pridobil zopet zase. Ko zlepa ni uspel, je začel s hudem; grozil mu je, da ga bo zaradi ene ali druge lumparije naznani. Judež pa je besedo obrnil; saj je vedel tudi on za marsikako hudočivo, ki bi bila Migea spravila za kako leto na varno. Zdaj ga je coprnik jel na limanice vabiti; obljudil mu je, da mu bo dajal na mesec tisoč dinarjev, če bo zanj delal. Pa tudi te ponudbe Judeža niso premotile. Nekega dne, ko je Judež proti večeru ravno prišel domov in se lotil popravila pri oknih, je prišel spet coprnik in je na harmonike zaigral poskočno arijo. Judež se ni zmenil zanj; ko pa Mige le ni nehal, je revknil:

5

»Kaj pa hočeš?«

»Za ovset ti orglam, hihih, se je zarežal Mige. Pusti me s svojimi neumnimi norci! Jaz se ne ženim.«

»Kako da ne? Saj boš vzel najlepšo in najbogatejšo v vsej fari?«

»Koga?«

»Koga neki? Nadvorsko Julko, seveda, hehehe.«

»Ti —! Prekleti jezik, nikar ne uganjam norcev, t rečem.«

»Ali ne boš Julke vzel?«

»Še v spanju nisem mislil na ženitev, z Julko pa še najmanj. Tako zmešan še nisem.«

»Noč in dan misliš nanjo.«

»Kaj? Kdo to pravi?«

»Meni moj salamonski špegelj.«

»Beži, beži! Poznam vse tvoje goljufije in tvoj salabolski špegelj.«

»Ti me še malo ne poznaš! Jaz imam v oblasti tak reči, da se ti še sanja ne.«

Oči so se mu zableščale kakor mački, uhlji so mu zamigali, zasukal je glavo sem in tja, da je čudno zašklepetala. Potem je zopet nastavil harmonike na usta in zaigral zapeljivo ljubavno vižo.

»Nehaj!« se je zadrl Judež jezno.

»Ali je ne maraš, Julke, ha? Seveda jo imaš rad. Lezeš za njo in snudiš okoli nje. Pa to ti vse vklip ne

travnštva. Na teh dveh poljih je bil z vsemi močmi na delu z živo besedo in peresom. Mnogo je koristil našim kmetom in gospodnjam s številnimi razpravami in živinozdravniškimi nasveti, katere je p...jal v poljudni obliki v »Slov. gospodarju«. G. Pirnat se je vesel obče priljubljenosti zaradi mirnega in prikupljivega značaja ter postrežljivosti napram kmečkemu narodu, kateremu je še danes radevolje na razpolago s praktičnimi predavanji. K pomenljivemu jubileju »Slov. gospodar« g. svetniku čestita z željo, da bi ostal zdrav, krepak, čil in delaven, kakor je pri sedemdesetih letih, tudi še za naprej!

Smrtna nesreča v drči. V Podpeci na Koščekem so spuščali hlode delavci po pol kilometra dolgi drči v gozdu grofa Thurna. Ker se je na spodnjem koncu drča nekaj pokvarila, so zaustavili delo. Med popravljanjem sta se podala dva delavca, ki sta bila zaposlena na sredi drče, pit vodo. Ko sta se vrnila, sta preslišala, da so zopet začeli s spuščanjem po drči. Po drči z največjo nagnlico pribrzeli hlod je zdobil prsni koš 33 letnemu delavcu Alojzu Krancu. Medtem ko je od hloda zadeti padel, je še pridrvel drugi hlod, ki je zadel nesrečnež v kolk ter je polomil žrtvi še hrbitenico, noge ter roke. Kranc je bil pri priči mrtvev, njegov tovarisi si je otel življenje s skokom iz drče.

Otrok umrl radi opeklina. Na Tolstem vrhu pri Guštanju se je rodil posestniku Paradižu trinajsti otrok. Žena drugega brata Paradiža je bila klicana k porodnici, doma pa je puštila 3 letnega sinčka in 7 letno hčerkico. Radi mraza se je fantek preveč pritisnil k zakurjeni peči. Fantku se je vnela obleka in na mah je bil ves v plamenih. V brezupnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je umrl zaradi prehudih opeklin.

Lov na steklega psa, ki je ogrizel 9 oseb. V Starem trgu in v Slovenj Gradcu je ogrizel stekel volčjak 9 oseb. Med temi 8 tako hudo, da so jih morali spraviti takoj v Pasteurjev zavod v Celje. Ogrizel je tudi več drugih psov ter živali. Za steklakom se je počel lov. Oboroženi moški so zasledovali psa na kolesih. Orožnik ga je dohitel v Lepi vasi. Lopnil ga je s kolom po glavi tako, da ga je omamil. Z lovsko puško oboroženi občinski stražnik je steklaka od blizu ustrelil ter usmrtil.

Celjan smrtno ponesrečil v Srbiji. V Rudovicah pri Baroševcu v Srbiji, ki je last družbe za izdelovanje ognjavarnih predmetov v Celju, se je zgodila koncem januarja nesreča, ki je zahtevala tri človeška življenja. Med delom se je nenadno odtrgala plast gline in za-

sula 32 letnega obratovodjo Jožefa Šparhakla in dva delavca. Reševalna dela so začeli takoj. Ko so podsute odkopali, so bili že mrtvi. Šparhakl je bil doma iz Celja. V zgoraj omenjenem glinokopu je bil zaposlen šele od 1. junija lanskega leta.

Jamski voziček hudo poškodoval mladega rudarja. V premogovniku v Pečovniku v celjski okolici je stisnil v rovu jamski voziček 21 letnega rudarja Karla Čatra iz Pečovnika. Poškodovalo mu je križ in zlomilo levo nogo pod kolenom.

Sestra utonila, brat rešen. Iz Radeč pri Zižanem mostu poročajo: Po nesrečnem naključju je gospa Zahrašnikova, ki se je vračala pozno v noči domov s svojim bratom, padla v temi v deročo vodo stranske potoške struge, ki služi za pogon številnih mlinov in tovarne »Peta«. Narasla voda je odnesla gospo s seboj. Gospa se je zaman skušala uloviti za obrežne korenine ali nizko grmičevje, ki obrašča strugo. Zaman so bili vsi naporji brata, ki se je pognal takoj za njo. V temni noči bi bili še njega kmalu požrli valovi deročega potoka. Na obupne krike je takoj prišel g. Šuligoj, ki se je tačas mudil pri čevljarju Kendi. Ko je videl, da sam ne bo nič opravil, je stekel še po njenega sina Franca. S skupnimi močmi sta gospo in njenega brata rešila iz deročega potoka. Vendar so bili vsi poizkusi, da bi gospo obudili v življenje, brez uspeha. Gospa je bila že mrtva, njen brat pa si je kmalu onomogel.

Blagoslovitev Slomšekovega dij. doma

Na Svečnico ob 3. uri popoldne se je zbral v Tomšičevem drevoredu v hiši, kjer je nekdaj bila kavarna, mnogo zastopnikov katiških ustanov in organizacij, da prisostvujejo pomenljivemu dogodku: blagoslovitvi Slomšekovega dij. doma. To bo dom, v katerem se bodo vzgojevali bodoči učitelji po načelih največjega slovenskega vzgojitelja svetniškega škofa Slomšeka. Dom je blagoslovil prevzvišeni g. dr. Tomažič, ki je v lepem govoru poudaril visoki namen in veliki pomen novega doma za narod in domovino. Govorili so še prof. Živortnik kot predsednik zadruge za ta dom, inšpektor dr. Žitnik kot zastopnik bana, g. Puš za Kmečko zvezo, g. Kopriva za Slomšekovo družbo in ravnatelj učiteljišča dr. Sušnik. Med navzimi so bili predsednik Prosvetne zveze rektor dr. Hohnjec, sreski načelnik dr. Šiška, dr. Leskovar, ravnatelj Hrastelj itd. Nebeški blagoslov in božja milost bodi vedno nad zavodom in vsemi, ki se bodo v njem vzgojevali!

Oblast je napravila red. V zadnji številki smo poročali o ceni pšenice v Prekmurju in rekli, da se je kupovala že po 550 din. Zdaj je oblast stopila tem špekulantom na prste in določila ceno 313 din tako za rž kakor za pšenico. Hvaležni smo oblasti za ta odločen nastop.

Australijski strelec. Australijski strelec se posebno odlikujejo v angleški ofenzivi v Libiji

bo pomagalo. Pravim ti, ne bo ti gratalo, če ti ne pomagam.«

»Vohun prekleti —!«

»Aha, torej priznaš! Meni nisi nič novega priznal. Nas eden se naredi nevidnega; jaz sem povsod in nisem nikjer, vse vidim, vse vem.«

»Ti si sam živi hudobec!«

»Oho! Nikar ne ozmeraj svojega najboljšega prijatelja! Nihče ti ne more pomagati kakor le jaz... Ti si zaljubljen v Nadvorsko. Jaz ti jo skomandiram. Vem za pravo pot. Oblast in moč sta mi dana. Le mene se moraš spet držati kakor nekoč. Reci da in čez pol leta boš njen mož.«

Zdaj pa je prekipela jeza v Judežu. Planil je k Migeu, ga lopnil po ramu in zarjul nad njim:

»Če se mi takoj ne izgubiš, te zaženem po bregu dol, da boš v grabnu lahko pobiral svoje kosti. Izgubi se! Ne maram te več videti, ti — ti goljuf, lump hudobni!«

Mige se je potuhnil in jel prestrašeno stokati:

»Ne udari me... nikar... ne stori mi kaj... saj grem.«

Urno se je pobral in jo ucvrl po globaci dol. Komaj pa je bil na varnem, je siknil sovražno:

»Počaj me, pobič, tega ti ne bom odpustil! Táko ti bom zagodel, da boš še rad prišel do mene in me še prosil. Pa mi boš dragu plačal!«

Spodaj na travniku se je ustavil in je nalašč zaigral poredno pesem na svoje harmonike.

Naslednje tri tedne se Mige je prikazal. Lazil je po sosednjih dolinah in je prodajal lahkovernim ljudem svoje »čudežne« maže in korenice. Šele sredi novembra se je spet prikazal v Podkraju, prevohal je vas, da bi mu ne ušli kaki babji marnji, nekega večera pa je kakor slučajno primahal iz lesa proti Nadvorniku. Nadvorski Peter je pod lesom grabil listje, ko je iznenada stopil iz grmovja Mige.

»O, Jaka! Od kod pa ti?« ga je Peter nagovoril.

»V Podhovskem lesu sem bil,« je odgovoril Mige.

»Toštino seme sem šel nabirat.«

»Čemu pa ti bo?«

»Kdor zna, se s tem lahko nevidnega naredi.«

»Ti gotovo znaš. Na, kar poskusi zdajle pa izgini!«

»To ni kar tako. Najprej ga je treba v pasji masti opeči, potem pa na mesecu posušiti, kadar je o polnem. Ko se bo tvoja sestra ženila, takrat ti bom to coprnijo pokazal, če me boste povabili.«

»Tedaj? Haha! Dotlej bom moral pa dolgo čakati.«

»Saj se ženi — ljudje pravijo, da bo Jurača vzela.«

»Jurača je figo pokazala. Julka je izbirčna. Ta bo moral že vseh deset čednosti imeti, kogar bo ona hotela.«

Tedaj se je jel coprnik na vso moč režati: »Hehehe-hehehe-hehehe-hehehe.« Kar tresel se je in migal z vsemi udi. Zmeraj znova ga je posilil smeh: »Hehehe-hehehe...«

napisati na jeklo ali drugo kovino, je treba, da spusti električni tok med pisalo in podlagu. Jeklo se električno segreje in zmehča in s plasalom piše po njem skoraj tako kot po papirju.

Črnci se ne rodijo črni. Malokdo ve, da črnci ne prihajajo na svet črni. Pri rojstvu je njihova koža svetlosiva, včasih prav bela. Šele po dveh, treh tednih postane koža temnejša, čez dober mesec po rojstvu pa je mali črncič prav tako črn kot njegovi starši. Zanimivo pa je, da se pri križanju črne in bele rase utegne pri novorjenčkih pojavit črna barva kože šele po nekaj rođovih. Tako lahko na priliko dobita mulatska starša, ki sta svetle politi, otroka, ki bo imel popolnoma črno kožo.

Požari

Na Vranskem je izbruhnil pod večer ogenj v hlevu posestnika Leopolda Purnata v Jeronimu. Hleva na pomoč pribrzel domačini in gasilci niso mogli oteći, pač pa so rešili kravo in blizu stojajo hišo. Škoda je več tisoč din, zavarovalnina je malenkostna.

Vlom v stanovanje. V Radvanju pri Mariboru je bilo v Firmovi ulici stanujoči Mariji Horvatoi iz stanovanja ob neznancu ukradenih 3500 din, budilk in posteljno perilo.

Tihopatci z živim blagom. Okrog 25 prekmurskih Goričancev se je zmenilo, da bodo šli v Nemčijo na delo in to brez vsakega dovoljenja. Največ je bilo mladine pod 20 leti. Dobili so negega agenta, ki jih je spravil skrivaj preko meje in so baje šli v tem mrzlem vremenu do pasu preko vode. Nesli so s seboj tudi vence, kakor da bi šli kam na pogreb, da bi ja bilo manj sumljivo. Pa niso imeli sreče. Prišli so sicer preko meje, pa jih je nemška oblast nekje blizu Cmureka ustavila, jih prignala do meje in pognala v našo državo. Naši Goričanci so bili poparjeni in sram jih je bilo, ko so tako hitro prišli s sezonskega dela. In še naša oblast jih bo poklicala na odgovornost. Tako je prav, naj jih le dobro zašije. Mladina pa imej pamet in ne izpostavlja svojega življenja v nevarnost, posebno tista, ki imaš vsega dovolj doma.

Lovski tatovi v Slov. Krajini. Tudi pri nas je precej teh tičev. Tako so orožniki dobili Zrim Ludovika s puško v revirju v Petrovcih in so mu jo odvzeli, ker je oddal več strelov. Lovski tatovi so navadno med najbolj bogatimi posestniki. Če jih bo oblast dobro prijela, se bodo že spamevali. Tudi drugod jih je dovolj.

Po svetu

Smrt predsednika grške vlade in njegov naslednik. Dne 29. januarja zjutraj je preminil na svojem domu v Atenah 70 letni Ivan Metaksas, general in predsednik grške vlade. General Metaksas je užival v svetu ne samo glas uglednega in enega najbolj zmožnih državnikov, ki je organiziral Grčijo v močno politično silo, ampak je veljal tudi v vojaškem oziru za velik talent. V sedanji vojni je dokazal s številnimi zmagami svoje poveljniške zmožnosti. Za njegovega naslednika je bil imenovan Metaksasov najbližji svetovalec, 53 letni Aleksander Korizis, dosedanji vodja grške narodne banke. Novi ministrski predsednik je obdržal vso oblast, katero je imel Metaksas. Poleg čina ministrskega predsednika spadajo pod njegovo področje zunanje, notranje zadeve in vojno ministrstvo. Novi šef grške vlade pozna do podrobnosti posle in načrte pokojnega generala Metaksasa. V merodajnih grških krogih izjavljajo, da se s smrtno Metaksasa grška

politika ne bo spremenila in bo Grčija nadaljevala vojno.

Vladna kriza na Bolgarskem odklonjenja. Bolgarski kmetijski minister Bagrjanov je na zasedanju sobranja (parlamenta) 1. febr. v svojem poročilu ostro napadel delo vlade in zahteval temeljite spremembe v notranjem režimu v Bolgariji. Bagrjanov se je vrnil pred nedavnim z dolgega potovanja po Nemčiji in Italiji ter je velik zagovornik načina vladanja narodnega socializma in fašizma. Takoj po Bagrjanovem govoru je odstopil trgovinski minister Zagorov. Nato je sklical ministrski predsednik Filov sejo vlade, koje sklep je bil odstop. Ko je pa ministrski pred-

sednik Filov ponudil kralju Borisu ostavko vlade, je ta ni sprejel. Izvršene bodo le nekatere spremembe v vladi, sicer pa ostane vse pri starem in je zaenkrat Bagrjanov naklep propadel.

Umrl je zadnji papeški vojak. Ne mislimo na papeževi telesno stražo, ki se vedno dopoljuje z vojaki po večini iz Švice. V mislih nam je papeževa vojska, ki je bila potrebna, dokler je imel papež svojo lastno državo, ki je nekdaj obsegala ne samo mesto Rim in okolico, marveč tudi druge pokrajine v Italiji. Zadnji član te vojske je te dni umrl. Ime mu je bilo Tomaž Latini. Hrabro se je za papeža in njegovo posest vojskoval 1. 1867. in 1870. ter je tudi nekaj časa živel v vojnem ujetništvu. Od papeža je prejmal pokojnino do svoje smrti, ki ga je zadela v 93. letu življenja.

Ivan Metaksas, general in grški ministrski predsednik, je umrl, kakor poročamo danes

Graf Csáky, madžarski zunanjí minister, je bil sredi minulega tedna slovesno pokopan v Budimpešti

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Dobrotnik cerkve in sirot umrl. Dne 26. jan. je umrl v slovenjegraški bolnišnici veleposestnik, trgovec in tovarnar Viktor Gol. Njegove zemeljske ostanke so prepeljali domov in položili na mrtvaški oder. Pogreb je bil na farnem pokopališču k Sv. Janezu. Rajni je bil velik dobrotnik cerkve in sirot. Sveti mu večna luč, sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Najstarejši župljan in Slomškov birmanc umrl v Jarenini. Dne 30. januarja tega leta smo položili k večnemu počitku najstarejšega župljani Slomškovega birmanca, bivšega posestnika in cerkvenika 91 let. Knuplježa Karla Starček, ki je bil zgled poštenjaka in narodnjaka, je zatinsil svoje trudne oči na svojem bivšem domu, kjer zdaj gospodari sin Albin v Vajgnu. Pokojnik je bil rojen 1850. leta v Partinju, župnija Sv. Jurij v Slov. goricah. Kot fant je bil član Marijine družbe ter zgled vsem fantom. Nato je šel kot fant v Špilje, v nekdaj slovensko, danes že ponemčeno župnijo, za cerkvenika, kjer je bil 5 let. Nato je šel v Jarenino, kjer je bil cerkveni

nik 33 let, od tu je šel k Sv. Jakobu v Slov. goricah, kjer je bil za cerkvenika 4 leta; nakar si je v Jarenini kupil lepo srednje posestvo tik ob cesti Jarenina—št. Ilij v Slov. goricah, kjer je živel do svoje smrti. Kakor je že uvodoma omenjeno, ga je birmal naš svetniški škof Slomšek, česar se je starček z veseljem mnogokrat spominjal. Že v fantovski dobi, ko se je pri nas privelo narodnostno gibanje, ga je zajel val navdušenja za slovenstvo in za narodne pravice. Bil je čez 50 let naročnik »Slovenskega gospodarja« in mariborske »Straže« od početka njenega izhajanja do ustanovitve. Razmeroma star se je poročil (39 let) z Donko Rozalijo, ki mu je bila zvesta in udana družica skozi 52 let ter mu tudi v bolezni nad vse pozrtvovalno stregla. V zakonu se mu je rodilo 6 sinov, ki so vsi zavedni narodnjaki ter odločni borci za narodne in katoliške vzorce. Pokojni je zapustil razen žene in 6 sinov še 21 vnukov ter 9 pravnukov. Od rajnega se je pri cerkvi poslovil v lepih besedah tukajšnji dekan in častni kanonik g. Čižek Josip, domači

Motorni čolni s krili. V Marsfieldu v ameriški zvezni državi Oregon so te dni preskušali nov tip motornih čolnov, ki bodo pomenili v najblžji bodočnosti pravo revolucijo. Nov tip motornega čolna razvije v razmeroma kratkem času neverjetno brzino. Pri brzini 83 km na uro se čoln dvigne tik nad gladino, v vodi ostane le ves vijak. Istočasno se na obeh straneh čolna razprostrejo po tri krila, ki služijo istemu namenu kot krila pri letalu. Čoln dobi v tem trenutku podobo galeba, ki leti tik nad vodno gladino. Motor ima 55 ks. Ko se motorni čoln ob brzini 83 km dvigne tik nad gladino, lahko nato v nekaj sekundah razvije hitrost 103 km na uro. Pri tej brzini se potem več ne uporablja krmilo,

»Kaj pa ti je? Ali te meša?« je dejal Peter nevoljno. »Smejati se moram, ko misliš, da čaka Julka na tega z desetimi čednostmi — hehehe. Ne, ne! Tako izbirčna Julka ni. Saj že ima ljubčka — pa ta ni ne gruntarski ne bajtarski, še hlapec ni, cel beraček je, beraček.«

»Za Julko ležejo mnogi, gruntarski in berački; pa Julka jim kaže fige, velikim in malim.«

»Oha — v tega ljubčka pa je vsa zatelebana; smoli se okoli njega, po cele ure presedi z njim, denar mu daje in jezik si brusi za njega.«

»Migec, glej, kaj jezik! Moje sestre ne boš obrekoval.«

»Saj je ne obrekujem. Povem pač to, kar vem ... Če ne verjameš, pokukaj v moj salamonski špegelj! Tu notri ju vidiš, kako se ljubita.«

Pomolil mu je steklo pred nos, pa ga naglo spet umaknil češ:

»Hihih, saj nič ne vidiš, si slep ko mače, ko na svet pride. Jaz pa natanko vidim ... On je cel divjak, rdečkaste lase ima; bajto tudi vidim, kamor se bo priženila ... V Kotu je.«

»V Kotu ni druge bajte kakor Jeruljina.«

»Saj ta je ... Jerulje Julka ne bo vzela, hehehe, to je gotovo. Pa v bajti je še nekdo drug.«

»Prekleti! Judež!«

»Uganil si, hehehehe ... Prav v tega se je Julka zatelebala, hehehe.«

»Če mi zdaj še eno zineš, te čofim po gobcu, da boš vse zobe izgubil.«

»Dobro, bom pa tiho in bom gledal, kako boste zjali ... Nas eden ve več, kakor se vam sanja; pa si sem tiho tudi lahko.«

»Kaj še veš? Povej!«

»Ah, zdaj si mi radoveden! Ti bom pa še nekaj maledi povedal. Oni človek, ki je čez Hudičev graben skočil in ki mu je potem tvoja sestra pomagala naprej, ni bil nikče drugi ko — Judež.«

»Tako? Zadnjič si pa pri Repniku rekel, da je bil Mrkačev Luka.«

»Mrkačevemu sem bil še eno dolžen, ker me je radi neke zajčje pasti orožnikom zatožil ... Še nisva obratunala ... Skočil pa je Judež in tvoja sestra bi si bila rajši jezik odgriznila, ko da bi ga bila izdala ... In tega para ti ni kmalu kje blizu, cele ure presedita v lesu, hehehe ... Ko človek takole hodi za rožami, ti marsikaj vidi, hehehe, in svojega salamonskega špegla tudi ne nosim zastonj s seboj ... Poslušaj me! O svečnici se bosta ta dva oženila na Jeruljino bajto, to je gotovo; vse sta se že zmenila.«

pevski zbor, pomnožen z nekaterimi pevci iz Sv. Jakoba v Slov. goricah, s sinovi in vnuki, mu je zanel v slovo žalostinke na domu, pri cerkvi in pred odprtim grobom, pospremili pa so rajnega tudi njegovi številni znanci in prijatelji, da je imel pogreb, kakor ga v Jarenini že dolgo ni bilo. Rajni, ki je bil res mož v živem pomenu besede, naj uživa zasluzeno plačilo, njegovim preostalim pa naše globok sožalje. Vsi pa, ki so ga poznali, naj ga posnemajo v pobožnosti in poštenosti, obenem pa v borbenosti in neustrašenosti, pa bo njihov konec venčan z zmago. Saj se o rajnem lahko reče, da je po hudih življenjskih bojih dočakal zmago ter pričel uživati njenе sadove.

Smrtna kosa pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Letos si išče smrt žetev v moških vrstah. Pred kratkim je šel v večnost Franc Čirič iz razglednega Zavrha, star 75 let. Čez en temen pa je odšel po plačilo Jakob Fras iz Črmljenšaka, star 46 let. Oba pokojna sta bila naročnika »Slov. gospodarja«. Kadar je bilo treba nastopiti za katoliško stvar, sta bila vselej v naših vrstah. Blag jima spomin!

Tri pogrebe so imeli zadnji čas pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Najprej so pokopali 47 letno trpinco Marijo Frank iz Gor. Lovrenca, nato 58 letno Šobetovo mater Ano Žunkovič iz Župečje vasi, kjer je bilo posebno žalostno to, da je sin dospel po vojakov šele, ko je bila mati že v grobu; v soboto pred Svečnico pa je preminul 68 letni Martin Pal iz Apač. Naj vsem sveti večna luč!

Smrt je kosila pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Zadnje dni so se vedno oglašali farni zvonovi in nas opominjali, da smrt s svojo koso hodi po župniji. Med drugimi smo položili k večnemu počitku na šmarjetsko pokopališče na Boštjanovo ob veliki udeležbi ljudstva Lizo Kolarič, posestnico iz Placarovec. Bila je verna in dobra žena, delavnica in varčna gospodinja in velika prijateljica vaške mladine. Mnogokrat je prejšnja leta, ko je bila še zdrava, se mladi svet zbral v njeni gostoljubni hiši v veselju razpoloženju in nedolžnem veselju. Njenim preostalim iskreno sožalje! Njej pa večno plačilo v nebesih! — Par dni za njo smo tudi spremili na zadnji poti mladenko Marijo Žnidarič iz Gajavec. Pred tri četrt letom je še pela na cerkvenem koru, a sedaj je pa omahnila kot žrtev jetike.

Zapustila nas je dobra mamica in pridna gospodinja Marija Janžekovič iz Rue-maneč od Sv. Tomaža pri Ormožu. Bolehala je samo par tednov. Rajna je bila usmiljena in naklonjenega srca posebno do revežev. Kako smo jo ljubili, nam je pokazala obilna udeležba, ko smo jo 17. januarja 1941 spremili k večnemu počitku. Tomaževski pevski zbor je na pokopališču zapel žalostinko. Naj ji sveti večna luč!

Žetev smrti v Apačah. Proti koncu januarja se je smrt zelo ostro razmahnila od Črncev pa gor do Podgorja, tako da je bil vsak dan zadnjega tedna v januarju po en pogreb. V Drobtincih je na krvavitvi iz pljuč nenadoma umrl 52 letni Gustav Novak, upokojeni orožnik in posestnik. Bil je marljiv gospodar, zanimal se je za delo v občinski upravi in bil pred združitvijo manih občin drobtinski župan; naročen je bil na

»Slovenca« in knjige Mohorjeve družbe. — Najstarejša oseba v tukajšnji občini je izdihnila dušo v starsoti 94 let. Bila je to vdova Marija Leija, mati brodarja in najemnika Meinlove žage v Črnicah. Dokler je mogla, je opravljala razna hišna dela in je bila zgled neutrudne delavnsot. — Kot žrtev materinstva je zapustila svojo dobro družino 34 letna Marija Horvat iz Žepovcev. Mož je še ravno pravočasno prišel iz Slov. Bistrice, kjer je na orožnih vajah, da mu je še mogla spregovoriti zadnje besede in podat roko v slovo. Bila je deležna zelo lepega pogreba in g. župnik je ob grobu spregovoril zelo ganljive besede.

Smrt pobrati pod lopato, kar rodil je beli dan. Žalostno so zodoneli zvonovi pri Sv. Andražu v Halozah in nam naznani pretužno vest, da sta nas za vedno zapustila dva moža, gospodarja in skrbna očeta, pristaša pokojnega slovenskega voditelja dr. Korošca: Janez Vidovič iz Varnice, star 44 let, in Jakob Vidovič, istotako iz Vel. Varnice, star 48 let. O smrti slednjega je »Slov. gospodar« že poročal. Oba blagopokojna sta bila člana Apostolstva mož in fantov in sta redno vsako prvo nedeljo pristopala k mizi Gospodovi in sta tako tudi srečno in pravljena z Njim zapustila ta svet. Rajni Janez Vidovič še je bil širinajst dni pred svojo smrtjo pri sv. maši in si pač nihče ne bi mogel predstavljati, da nas bo tako hitro zapustil, čeravno ga je mučila že dalje časa naduha. V hišo pokojnega je vedno zahajal »Slov. gospodar« in drugo dobro čtivo. Pokojni zapušča žalujočo ženo Teresijo s štirimi malimi in nepreskrbljenimi otroki, ki, od katerih je najstarejši star 5 let, najmlajši pa komaj dober mesec. Oba pokojna smo spremljali ob veliki udeležbi ljudi na mirovor v petek, dne 25. januarja in je bilo ganljivo videti, ko se je vil spred v dvema krstama naših katoliških mož v jutranjem soncu proti cerkvi Sv. Andraža. Od obeh rajnih se je pri odprttem grobu z ganljivimi besedami, ob katerih ni ostalo nobeno oko suho, poslovil domači gospod kaplan Janko Petan. Pevci pa so zapeli pri hiši žalosti, pri cerkvi in pri odprttem grobu par žalostnik. Oba pokojna naj uživata večno srečo nebes, ki sta si jo tako želela, preostale žalujoče pa naj tolaži upanje, da snidemo še se nad zvezdami.

Štiri osebe umrle pri Sv. Vidu nad Valdekom. Letos v januarju beleži naša statistika, da so umrle že štiri osebe. Med temi dve okoli osedeset let stari ženici, ki sta že več let bili skoraj popolnoma slepi. In sicer Tamše Franciška, po domače Peklja, in Cerkovnik Matija.

Starega cerkvenika je poklical Gospod k sebi pri Sv. Mohorju pri Rogaški Slatini. Mohorski zvonovi so nam tužno zapeli in oznanjali zadnje slovo pravi rodbinski korenini. Umrl je v 86. letu Cverlin Lovrenc. Rajni je bil v mohorski cerkvi cerkovnik preko 30 let. Z veliko vneroje skrbel za cerkev. Bodi rajnemu Bog milostljiv sodnik, preostalim naše sožalje!

Cerkveni ključar umri na Bizejškem. Angel smrti je naznani tužno vest, da je odšel po vrečno plačilo cerkveni ključar in vinogradnik Avgust Balon v 67. letu svoje starosti. Po kratki in mučni bolezni je mirno v Gospodu Julke?

Haha, tu bodo drugi še tudi imeli svojo besedo zraven. Pa jaz ti ne verjamem.« »Če ne verjameš, si slep kakor mače, ko na svet pride. Zakaj se je potem Judež tako potuhnil? Dela se svetega ko kaka kvatrica, na delo in na denar se je vrgel, okoli bajte zmeraj kaj popravlja, zakaj bi to vse bilo, ha? Streho je popravil, zdaj se je oken lotil — zakaj bi se mu naj zdaj naenkrat tako mudilo, ko mu je bila bajta doslej dobra dovolj? Odgovori mi, hehehe!« »Hudirja!« je zaškripal Peter z zobmi. »... Pa z Judežem sta si bila vidva najboljša — kako, da ga zdaj izdaš?« »Ker mi nič na svetu ni bolj zoprno, kakor če se človek lepega naredi, ko je hinavec, in ker mi to ne gre v glavo, da bi najboljše dekle, kar jih je v fari, dobilo takega potepuha za moža... Sicer pa mene vse vku nič ne briga, pomagati se tudi ne da več; zato sem rajšti in ne rečem nikomur nič. Saj se bo še prezgodaj oznanilo. Če se prej ne bova videla, ti že danes čestitam k novi častitljivi žlahti. Zdaj pa lahko noč, Peter!«

S temi besedami je smuknil Migeč skozi les in izginil v grmovju. Peter je zagnal grablje daleč od sebe in je obstal ves bled od jeze in s stisnjjenimi pestmi. »Salabolska dečela, če je res, kar je coprnik pravil, nas bo spravila v tako sramoto, da bodo s prstom za nami kazali!« Res pa bo; vse kaže tako. Ali naj hiti kar domov in naj se loti

Kratke tedenske novice

Našo državo bo obiskalo februarja 45 madžarskih poslancev in senatorjev.

Japonska je izdala doslej za vojno na Kitajskem 180 milijard din. To znaša 12 krat več, kar kor enoletni proračun v Jugoslaviji.

V Abesiniji je 200.000 civilnih italijanskih naseljencev, ki so sredi abesinskega upornega gibanja.

Za prihodnji mesec napovedujejo ameriški listi v zgodovini največji nemški naval na angleško otočje.

Kot naslednik umrlega grofa Csakyja je bil imenovan 1. februarja za madžarskega zunanjega ministra dr. Bardossy, dosedanji poslanik v Bukaresti.

Bivši podpredsednik v Petainovi francoski vladi Laval je osnoval svojo stranko v Parizu, ki bo zagovarjala misel čim tesnejšega sodelovanja z Nemčijo.

Willkie, Rooseveltov protikandidat pri predsedniških volitvah, se je mudil nekaj dni v Angliji, katero je zapustil 4. februarja, da bo podal izjavo pred zunanjopolitičnim odborom ameriškega senata s svojega stališča o zakonu glede pomoči Amerike Vel. Britaniji.

Dr. Stoilo Stojlov, bolgarski poslanik v Beogradu, je podlegel 3. februarja pljučnici v starosti 52 let.

Italijansko časopisje razpravlja o vojnem položaju in piše, da v zvezi z vestmi o bližnjem napadu na Anglijo ni treba pričakovati nobenih čudežev.

Združene ameriške države so doobile v Avstraliji in na Novi Zelandiji oporišča. To dejstvo tako razburja Japonsko, da pišejo njena glasila o možnosti spopada med Ameriko in Japonsko.

Nizozemska vlada ni dovolila svojim obširnim kolonijam v Tihem oceanu, da bi sodelovalo z japonskim »novim redom«.

Potovanje Rooseveltovega protikandidata Willkieja v Angliji ni imelo za cilj samo ameriško pomoč Angliji, ampak tudi načrt za popolno gospodarsko in socialno zvezo med Ameriko in Anglijo.

Rooseveltov posebni odpoljanec polkovnik Donevan je zaključil svoje obiske balkanskih držav. Vsem obiskanim vladam na Balkanu je dal zagotovilo, da bi nudile Združene države vso pomoč vsaki državi, ki bi bila primorana, da stopi v vojno na strani Anglije.

Pri zadnjem prevratnem poskušu železne garniture je bilo v Romuniji ustreljenih 12.000 oseb.

Rooseveltov zakon o pospešeni in veliki pomoči Amerike Angliji bo sprejet od ameriškega kongresa ali parlamenta še ta teden.

Ker sta Amerika in Anglia odločno na strani Kitajske, bi bila Japonska celo pripravljena, da bi se pogajala za mir s kitajskim maršalom Čankajšekom.

Sedaj sredi zime je v vasi Podglavica pri Šibeniku v Dalmaciji udarila strela v hišu Mata Zivkovića. Strela je omamila 5 oseb in ubila 13 letnega Antona Zivkovića.

Huda povodenj pustoši v teh zimskih dneh Madžarsko. Najbolj je prizadeta pokrajina Szabolcs, pretežno v severnih oblastih. Množice faranov so ga hodile geda. Ogrožena je celo Budimpešta.

ampak krmarijo razprostrata krila. Zgraditelj novega motornega čolna je inženjer Victor W. Strode.

Miš mu je skočila v oko. Med malico je nekemu delavcu v bližini Prage skočila miš v oko. Le s težavo se je otreseval, da je padla v vrč vroče kave in v njem utonila. Delavec je moral takoj v neko očesno kliniko, kjer so mu z operacijo še mogli rešiti vid.

Tat iz ugledne rodbine. V blagajni najvišjega sodišča v Lizboni so odkrili poneverbo v višini 200.000 škudov. Poneverba je zbudila tem večjo pozornost, ker izvira tat, dr. Carlos Calvet de Magalhas, iz zelo ugledne rodbine. Njegov oče je bil minister. Oblastem se je javil sam.

Julke? To ne bi nič pomagalo. Sestra je ponosna in svojeglavna — prav tako, kakor oče —: če si kaj v glavo vtepe, ji tega tudi z železnim kijem ne izbiješ. Bratu se ne bo dala. Treba bo očeta — edino ta bi ji mogel biti kos. Presneta reč! To bo še viha doma! Žal mu je bilo, da bo moral Julko zatožiti in jo izročiti očetovi neugnani jezi. Saj sta si izmed vseh bratov in sester bila najbolj dobra in Julka mu je marsikdaj pomagala iz stiske, ko je v strahu trepetal pred očetom. Pa zdaj gre za čast vse družine. Te sramote si nadvorska domaćija ne sme učakati. Ni mogel razumeti, kako se je mogla njegova lepa, ponosna sestra obesiti na takega potepuha, kakršen je bil Judež. Ubil bi ga, cigana, lumpa! Saj ni drugače mogoče: omotil jo je in začaral. — Petra je tako kuhala jeza, da ni mogel dalje premisljevati in je takoj odhitel k očetu.

Nekaj časa ga je moral iskati, preden ga je našel spodaj v domačem mlinu. Ker sta bila sama, mu je ves razburjen povedal vse, kar mu je Migeč pravil. Nadvornik je vso pripoved poslušal s strahotnim mirom; le včasih je segel z vprašanjem sinu v besedo, potem je spet molčal. Toda iz oči mu je kar bliskalo, grizel si je ruse in škrtal z zobmi. Na koncu je sinu velel, naj ne pove nikomur nič o tem, tudi materi ne. Molče sta stola iz mлина in šla proti domu.

(Dalje sledi)

kropit, ker je bil blagopokojni g. Balon vsem dobro poznan, noben siromak ni odšel iz njegove hiše praznih rok. Dajal je vsem dobre nasvete glede vinogradov. Rajni je bil dolga leta član tukajšnje posojilnice, občinski odbornik, podporni član gasilcev, prosvetnega društva in ljubitelj petja. Da je bil blagopokojni vsem priljubljen in naklonjen, je pokazal njegov pogreb. Velikanska množica s truplom pokojnega se je vila od hiše žalosti v cerkev. Sv. mašo zadušnico je opravil domači g. župnik Ignacij Brvar ob asistenci dveh g. kaplanov. Domači pevski zbor je zapel pod vodstvom g. organista Antona Bračuna tri žalostinke. V cerkvi ob rakvi je g. župnik opisal in orisal njegove požrtvovalne zasluge. Ob odprtrem grobu se je poslovil od njega njegov tovariš cerkve, ključar Anton Cizel in tajnik Fajtovskega odseka Šekoranja Ferdo. Dragemu rajnemu svetila večna luč, preostalim naše sožalje!

Pojdita v miru, moja zvesta hlapca. Iz Dola pri Hrastniku poročajo: Dne 16. januarja je umrl v Turiju nad Dolom g. Jernej Oražen, p. d. Ribčev stric. Značajen kat. mož, zvest naročnik kat. listov, ki se ni nikoli silil v ospredje, povsod pa bil posebno v prejšnjih letih temelj, na katerega se lahko zida. Dolgo vrsto let je bil tudi ključar cerkve Sv. Štefana. V soboto, 18. januarja, je velika množica ljudi spremila dobrega očeta na hribček Sv. Štefana in ob besedah g. župnika M. Medveška spoznala, da kdor kakor Ribčev stric Bogu posojuje, na velike obresti nalaga, saj ob odprtih jami človek spozna, da

le dobra dela gredo za nami. — Komaj dober teden za Orožnom je preminul v Skopnem Mokotar Franc, p. d. Slanšek. Če je bila denarna potreba pri podružnici Sv. Štefana ali Sv. Jurija, ali je bilo treba oskrbeti denarna sredstva za nove zvonove, našel si na cesti, kadar se le malo še sliši glas zvona imenovanih podružnic, dobrega Slanškovega strica, ki ti je s prijaznim nasmehom ponudil polo pod nos, češ »saj ni treba več kakor moreš«. Kot je živel, tiho in spokojno, tako je tudi odšel. V pondeljek, 27. januarja, smo ga položili kraj cerkvice Sv. Jurija, za katero je storil veliko korakov v življenju, k počitku. Upamo, da se bodo spomile nad njima besede božjega Učenika: Pojdita v miru, moja zvesta hlapca, ker sta bila v malenem zvesta, vaju bom čez veliko postavl. Blag jima spomin!

večina naših občanov kupovala živež v Mariboru in ne pri Sv. Križu. In to se nam sedaj ne všeje. V naši fari so samo trije kmetje, ki predelajo toliko žita, da ima družina dovolj hrane, vsi drugi moramo kupovati živež. Zahtevamo, da se pomota popravi. — Pri nas ima skoro vsaka hiša naročenega »Slov. gospodarja«. Tudi letos smo nekaj novih naročili. Tudi društveno življenje lepo napreduje. Naša dekleta in fantje nam vedno kako lepo našpilajo. V nedeljo smo imeli lepo igro, katere smo bili vši veseli.

Pohorje

Sv. Martin na Pohorju. Tudi pri nas smo ustavnilo krajevno organizacijo Rdečega križa. Šolski upravitelj je povabiljen občanom v poseben predavanju razložil pomen organizacije. Predvsem je poudaril, da bi v tako razsežni občini bilo treba nabaviti za vsak okoliš bivše občine najpotrebejša zdravila in druge pritlikine za prvo pomoč. Zelo bi potrebovali tudi nosila za prenašanje težkih bolnikov do vozne ceste. Poleg vsega tega pa nam je v prvi vrsti potrebno veliko stevilo človekoljubnih ljudi, ki bodo pripravljeni bližnjemu kadar koli priskočiti na pomoc. V vasi imamo tri sto šoloobveznih otrok. Od teh jih sto petdeset obiskuje prvi in drugi oddelki osnovne šole. Slabotni malčki morajo v velikem številu prehoditi šest do sedem kilometrov dolgo pot do šole. Krajevna organizacija Rdečega križa bo od sedaj naprej do jeseni pobirala prostovoljne prispevke za ustanovitev šolske kuhinje. Nekaj denarja bo v ta namen prispevala tudi iz dohodkov nabrane članarine. Treba bo otrokom prvega in drugega oddelka nujno vsaj v dveh najhujših zimskih mesecih vsak dan toplo juho, da bodo pokrepčani pripravljeni za dolgo pot iz šole domov. Gmotno boljše stojec kmetje naj se usmilijo gostičkih otrok in naj v ta namen prispevajo potreben delež za svojega in gostičkega otroka. — Naš veliki škop Anton Martin Slomšek je rekel: Kdor ima otroke rad, ni slab človek. Ker so Pohorci znani po svoji dobroščnosti, pričakujemo, da ne bo nikogar, ki bi nas pustil od hiše praznih rok. Učiteljice bodo hodile od hiše do hiše in pobirale za šolsko kuhinjo skromne prostovoljne prispevke. Naša mladina mora biti močna in zdrava. Sami moramo skrbeti za to. Brez zadrage hrane si otrok v šoli ne more pridobivati znanja, ki mu je potrebno za poznejše življenje. Lačni otroci so utrujeni, zaspani in nepazljivi. Če bo vsak naš kmet žrtvoval skromno vsto za lačne in skromne vsto za raztrgane otroke, potem bomo tudi pri nas vsakomur lahko dokazali, da ljubimo svojega bližnjega. Kdor reyežu da, Bogu posoja!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Že 290 let je stara mrtvačka knjiga naše župnije, a tako malega števila smrtnih slučajev, kakor lansko leto, nima zabeleženih. V župniji je okroglo 3000 duš, bilo je samo 23 mrljev. Tukaj smrt ni pobirala, ampak kaj čudno izbirala. Ko je pokosila 7 otrok v starosti do petih let, je zadela koso na ramo ter mirno in brezbrizno korakala mimo najbolj zdravih in močnih ter se ustavila šele pri utrujenih in počitnih potrebnih ter vzela s seboj 16 oseb v starosti od 60—83 let. Smrt ima torej

Dopisi

Slovenjgraški okraj

Sv. Vid nad Valdekom. (Božičnica v ljudski šoli.) Tudi v naši ljudski šoli je bila lepa božičnica, katero sta pripravili tukajšnji učiteljice. Skoraj vsi otroci so bili obdarovani, nekaj jih je pa dobro večjih darov, kot blago za oblike in nekaj parov obuval. Podpora so prejele od nekaterih ustanov in dobrih, do revnih otrok usmilenih src. Božičnica je bila pred lepimi jaslicami. Otroci pa so ljubko deklamirali nekaj primernih božičnih pesmic ter jih nekaj tudi zapeli.

Slovenj Gradec. V nedeljo, 9. februarja, ob pol 10. uri dopoldne bo v dvorani hotela Goll polaganja. Kmetijska blagovnina zadružna v Slovenj Gradcu račune o preteklem poslovнем letu. Komaj eno leto dela še ima za sabo in pred letom dni je še marsikdo zmajeval z glavo, češ, bogveče bo kaj iz tega. A danes nihče ne dvomi o njem obstoji. Kljub težkim razmeram in hudi protiagitaciji od strani prizadetih se je razvila v lepo podjetje in je že prvo poslovno leto zaključila z velikim prometom. Število njenih članov je naraslo že skoraj na 500. To se imamo zahvaliti zlasti dobro izbranemu vodstvu, ki je znalo delovanje zadruge usmeriti res na pravo zadružno podlago, ki ji je prvo nuditi ugodnosti in korist svojim članom. Da je moralno k temu doprinesti tudi mnogo materialnih žrtev, o tem ni treba

govoriti. Zahvaliti pa se moramo tudi zavednosti ljudstva, ki se kljub različnim grožnjem od strani prizadetih ni dalo ustrašiti. K tej prvi obletni trdga, a plodonosnega dela se zadružna zahvaljuje vsem svojim članom za njihovo naklonjenost in jih vabi, da se na skupščini zberi v čim večjem številu. Zadružni pozdrav!

Kozjak

Sv. Križ nad Mariborom. V nedeljo, dne 26. januarja 1941, po sv. maši smo se zbrali možje in fantje pa tudi dekleta in žene k važnemu sestanku. Krajevni odbor naše stranke JRZ je imel pod predsedstvom podžupana g. Franca Hauptmana občni zbor. Na tem zboru je poročal bivši narodni poslanec g. Žebot. Predsednik g. Hauptman se je v lepem govoru spomnil smrti velikega našega voditelja dr. Korošca, ki je bil že davno častni občan naše občine. Spominu velikega pokojnika smo zaklicali trikratni »Slava«. — Na tem zboru smo se posvetovali tudi o nadaljnjem delu na novi cesti Bresterica—Sv. Križ—Pesniška dolina. — Govorili smo tudi o prehrani. Velika zmota je pri okrajnjem in banovinskem prehranjevalnem uradu glede naše in drugih hribovskih občin. Uradi se držijo navedenih domačih trgovcev, koliko so prodali moke domačinom. Poudariti po moramo, da je ogromna

Nova sedobna cesta
Kairo—Jeruzalem. Pred nedavnim je bila otvorena nova cesta Kairo—Jeruzalem. Iz Kaira poročajo, da je ta slovesnost dobila še prav poseben poudarek v tem, da jo je počastil s svojo navzočnostjo celo egiptski kralj Faruk sam, ki je cesto na slovesen način izročil prometu. To je sodobno zgrajena cesta, po kateri bo mogoče potovati vselej, ne da bi bilo treba pri tem biti odvisen od vremenskih razmer. Cesta vodi od Kaira pa preko Jeruzalema vse do Bagdada. Speljana je približno 350 milj daleč po puščavi. Dober del te ceste so zgradili Angleži.

Materino razočaranje. Policia v Clevelandu v Ameriki je več mesecev iskala nevarnega vložilca, ki je s pobeglim kaznjencem Edvardom Burianom zagrešil več vlo-

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junajske dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Na ta način polovljene ter povezane brate bodo znošile močne roke na gnojišče pod mestnim stražnim stolpom. Zarotniki so si segli v roke in potrdili s prisočno, da bodo držali načrt in njegov program najstrože tajno do izvršitve v pustni noči.

Obračun

Na pustni večer in noč leta 1532. je doživel Maribor pravo poplavo z vinom. Uskokom s poveljnikom vred se niti sanjalo ni, da tiči za popivanjem na smrt kak drug zajec kakor pa vsakoletno praznovanje praznika vseh norcev.

Kajetanov maščevalni načrt s prekomernim zalivanjem z alkoholnimi pičačami in z zadrgnjenjem v liki želeso močne hodne vreče je uspel, ker so se vsi zarotniki držali navodil.

Okrug ene ure čez polnoč na pepelnico je bilo nameščenih po gnojišču pod najvišjim mariborskim stražnim stolpom 21 dolgih vreč, v katerih se je nekaj skušalo premestavati, a ni prav moglo, zato pa je tem bolj ne-

znansko tulilo. Kakor na gumnu žitne snope so naložili uskoške dragonce v vrečah po deset ob vsako stran gnojišča, na srednjem in najbolj visokem kupu je pobrcavala ena vreča, poleg katere je stal z bikovko stražmojster Kajetan Hercog.

Stopilo je na plan še 20 mlatcev z bikovimi žilami v rokah. Številni gledalci so obstopili pustne mlatce z gorečimi plamenicami. Ko je bilo vse nared za zabavni prizor, je prvi dvignil bikov cepec stražmojster ter ga položil med glasnim odjekom v pepelinčno noč po osrednji vreči z gromovitim pozivom:

»Bij, udri!«

Pričel je pustni pika-pok, kakor ga najbrž ni doživel Maribor ne prej in ne slej. Mlatiči so udrihali po štetju predmatriča Kajetana med krohotom svečarjev ter gledalcev. V vreče povezano človeško snopje se je krčilo, zvijalo, premetavalo in vpilo, kakor bi se odpiral pekel in bi silila na plan cela legija vragov.

Vodilni mlatič je našel do deset in se zadrl iz polnega grla:

»Obrni in še po drugi plati!«

Mariborski pustni mlatiči so snopje obračali ter udrihali po njem, dokler se ni umirilo — in je počivala na gnojnem gumnu nema, prazna ter zbita slama...

Mlatenje je bilo na povelje končano. Mlatiči so si naložili otepeno snopje in ga odnesli skozi mestna vrata za napajanje živine ter preko mestnega mosta v tedaj

glede novačenja popolnoma druge predpise kakor pa vojaške naborne komisije.

Slovenjebistiški okraj

Rače. Prosvetno društvo je imelo svoj redni letni občni zbor. Iz predsednišča poročila je razvidno, da je društvo v preteklem letu prav agilno delovalo. Saj je priredilo 5 gledaliških predstav, med temi eno na prostem in 1 veliko tombolo, katera je vrgla precej čistega dobička. Nadalje si je povečalo prostore v gradu in postavilo velik nov oder, kar je brez dvoma največjega pomena. Blagajniško poročilo izkazuje skoraj 80.000 din prometa. Pri volitvah je bil izvoljen po večini star odbor z agilnim Greifovim Pepetom kot predsednikom na čelu.

Mariborska oklica

Sv. Peter pri Mariboru. (Ruperče-Grušova.) Malokdaj se oglašamo v »Slov. gospodarju«, čepravno je v naših vseh mnogo njegovih zvestih naročnikov, toda sedaj hočemo tudi mi v njem potožiti svoje težave. Po čudnih intrigah so bili naši otroci pred leti naenkrat prešolani k Sv. Marjeti ob Pesnici, čepravno so vsi roduv zmiraj hodili v šole pri Sv. Petru. Zaradi enodušnega odpora in zbranih podpisov staršev je bilo prešolanje ukinjeno. Upali smo, da bo zadeva s tem zaključena, toda lansko jesen se je ponovilo isto. Vsi otroci so morali v šole k sv. Marjeti, čepravno so bili starši silno ogorčeni in so se branili na vse načine. Na zopetni protest staršev je kr. banska uprava v Ljubljani sporočila, da otroke takoj prešola zopet k Sv. Petru, ako se občina Sv. Marjeta ob Pesnici zaveže plačevati pripadajoči šolske prispevke, katere itak dobi na davkih. Močno razburja vse prizadete starše, da občinska uprava Sv. Marjete še niti po poddrugem mesecu, od kar je prišel dopis, ni sklepala o tem, ali ustrezje želji staršev, katero so enodušno izrazili s svojimi podpisimi. Tako postopanje občinske uprave gotovo ni na mestu. Kakor nam je znano, plačujejo druge občine šolske prispevke k Sv. Marjeti, zakaj ne bi tedaž Sv. Marjeta plačevala za nas k Sv. Petru, kamor imajo otroci bližno in lepo pot ter so tja hodili vsi naši predniki. Stare vaške občine so imele tako gospodarstvo, da so v redu plačevale vse svoje šolske prispevke. Ali združena občina Sv. Marjeta tega ne more in ne zna? S takim čudnim postopanjem se bo občinska uprava osovržila pri svojih lastnih občanah. Prizadeti starši pa ne bomo nikdar odnehal, ker gre za naše otroke, katerim ne pustimo škodovati.

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Še vedno je cela fara pod vtirom proslave II. domovinskoga dneva, na katerem je v siju državnih zastav bila glavna točka Finžgarjeva narodna igra »Naša krič. »Naš rod so zatirali, zatirli ga niso,« to je poglavitna misel te čudovite igre, ki je naš narodni program. Naval je bil tolik, da smo morali na Svečnico ponavljati. Požrtvovalni igralci so težko nalogo po splošnem mnenju zelo dobro rešili. K uspehu so kajpada pripomogle tudi gorjenjske narodne noše. Prihodnjo nedeljo, dne

9. februarja, pa gremo z igro gostovat k sosednjim Hajdinčanom. — Omeniti moramo še to, da smo na domovinskem dnevu sklenili, da bomo odslej po zimskih večerih v vseh hišah na glas brali Mohorjevo »Zgodovino slovenskega naroda«, da še bolj spoznamo, da naša slovenska krič, ki v slogi ljubi svoj dom, ni nobena igrača. Kaj ste sklenili drugod? — V Lukeževe teleze svetega zakona se te dni vprižeta zopet dva para. Župčan Dolenc Jože se je poročil s Peršak Terezijo iz Zg. Pieterij, njena sestra Rozalija se pa presele le za par hišnih števil, in sicer k Alojzu Ose. Naj jima vedno sonce sije!

Ptujsko polje

Hajdina. Prihodnjo nedeljo, dne 9. februarja, nastopijo po večernicah pri nas sosednji Lovrenčani z veličastno narodno igro »Naša krič, ki so jo doma dvakrat igrali in je vedno bila dvorana premajhna. Igra je iz Napoleonovih časov in nam kaže, kako je naš slovenski rod rajši krval vel kot da bi bil suženj tuju. Celo resnična ljubezen francoskega sladkača, častnika Renarda, ki jo goji do županove Jerice, se mora utopiti v naši kriči. Vse domačine kot tudi sosedje iz Št. Janža, Št. Vida in Ptuja vabimo, da svoje goste v velikem številu pozdravimo.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Dolgotrajna zima z visokim snegom se je v par dneh poslovila ter umaknila, seveda le začasno prilično lepemu, še precej toplemu vremenu. Ozimini ni škodovala, kakor so se ljudje že bali. Sedaj so v teh toplejših dneh ljudje dosti v obdravskih gozdovih, kjer padajo topoli, jagnedi in vrbe po največ, kar se vse izvaja po železnici ter se širijo gozdne gožlave. — V četrtek, dne 23. januarja, so naši konjereci imeli v Ptuju pregled in žigosanje plenskih, rodovniških kobil in pregled žrebcev. Največjo pozornost je vzbujal novokupljeni žrebec, res krasen medjimurec, last g. Jože Rižnarja iz Gajovec. — Ožingerjev mljin, ki je na noge leta dan utonil na Dravi pri brodu pri Zavrču, so začeli dvigati iz reke. Pravijo, da bo trajala dvigalna dela čez en teden.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Zimske posebnosti uživajo Šmarjetčani v različnih okolnostih. Nekaj se jih veseli, ker se ženijo, ali bodo vsaj kje na gostiji. Spet drugi so žalostni, ker imajo kakega bolnika v rodbini; španska se je namreč začela oglašati. Tretji pa in teh je dnevno po 20 ali tudi več, si preganjajo zimski dolg čas s tem, da pomagajo pri reševalnih delih, pri dviganju Ožingerjevega rečnega mlina iz Drave. Mlin je namreč, kakor smo svoj čas poročali, na Novega leta potopilo plavajoče ledovje po Dravi. — Lepo misel skušajo uresničiti podjetni vaščani Formina. Začeli so graditi cesto od noge mosta čez Pesnico na Monti proti Forminu, da bi bila čim krajsa zveza med kolodvorom v Osluševcih in med Zavrčem čez Placarovce in brod na Dravi. Zavednimi Forminčanom želimo, da bi jim delo lepo uspelo, pa tudi iz sosednjih vasi, da bi jim nudili pomoč, saj bo nova cesta vsem v korist.

Dornava. Fantovski odsek in dekliški krožek v Dornavi priredita na Dorotejino nedeljo, dne 9. februarja po večernicah telovadno akademijo z blagoslovom nogega telovadnega orodja. Na sprednu so lepe zborne deklamacije in nastopi vseh

članov in članic ter naraščaja. Pokazali bodo svojo umetnost in gibčnost na novem orodju. Zato vabljeni vsi prijatelji slovenske mladine, posebno pa sosednji bratski odseki in sestrinski krožki FO in DK Dornava.

Slovenske gorice

Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukajšnja šola je tudi letos priredila svojo običajno božičnico, pri kateri so bili obdarovani revni šolski otroci. Obdarovanih je bilo 113 otrok z raznim blagom v vrednosti 6340 din. — V blagu so prispevali: Kraljevska banska uprava in tovarne: Hutter, Rosner, Ehrlich, Jugotekstil, Thoma ter razni mariborski in domači trgovci. V denarju pa so prispevali naslednji: v prvi vrsti je omeniti Protituberkulozno ligo v Vurbergu, ki je velikodušno podprla našo božičnico. Dalje so prispevali: Krajevni šol. odbor, občina, Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor. ter razni mariborski dežurni zavodi in trgovci ter domačini v kraju. Vsem darovalcem se tukajšnje učiteljstvo v imenu siromašne dece najiskreneje zahvaljuje ter prosi, da bi naše človekoljubno prizadevanje našlo razumevanje in odprta srca tudi v bodoče.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Gostije pa so letos zamrzniile. Pravijo, da bodo ženini na karte. Če ne bo kandidatov za zakonski jarem, pa bodo naši igralci uprizorili za pust veselo igro »Dva para se ženita«. Nekaj za smeh mora biti. Dne 9. februarja ima Kmečka zveza občni zbor, pride g. Spindler, da razloži pomen kmečke organizacije.

Apače. V Slovenskih Konjicah se je poročil tukajšnji učitelj g. Franc Lobnik z gdč. Matildo Lazar, tajnico v Slov. Konjicah. Želimo mnogo sreče. — Po zaslugu upraviteljstva v učiteljstvu so tudi letos otroci nepremožnih staršev bili z obleko obdarovani na vseh šolah apaškega polja deloma pred, deloma po božičnih počitnicah.

Št. Ilj v Slov. goricah. Dne 18. decembra 1940 ob 8. uri zvečer je bila žalna seja za pokojnega dr. Antona Korošca, voditelja slov. naroda. Naš Fantovski odsek in Dekliški krožek lepo napredujeta in pogostokrat prirejata lepe igre in akademije.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Minul je že mesec dni od tukajšnje primicije, pa še je dostikrat predmet razgovorov, ker je bila zelo lepa klub zimi. Za revne dijake so gostje zložili 350 din. Vremu gospodu primicijantu P. Fidelisu Kranjeru, ki je bil središče slavnosti, pa naj Bog podeli najlepšo prihodnjost v delu za zveličanje neumrjočih duš! — Socialno-zdravstvena prireditve društva prijateljev Slov. goric v naši župniji v dneh od 19. do 24. jan. je izborni uspela. Higienško, razstavo je obiskalo v Ciril-Metodovem domu 396 ljudi. Okrožni zdravnik dr. Weixl je trikrat predaval o otroških boleznih, o prvi pomoči, o jetiki in o plinskih napadih. Zaščitna sestra je govorila o higienci žen, o higiени na vasi in o negovanju dojenčka. Predavanja je obiskalo 830 ljudi, jasen dokaz, da se naše matere živo zanimajo za tak zelo potreben puok. Bili so razdeljeni letaki, ki obdelavajo tifus, grižo, garje, meningitis in nalezljive bolezni. Tudi precej zdravstvenih knjig je bilo razdeljenih. V petek zvečer, 24. jan., so bila v natlačeno polni dvorani

še precej z drevjem obraščeno Magdalensko predmestje. Tamkaj so že čakali za drevesa privezani uskoški konji.

Mlatiči so razvezali negibne ter neme vreče, zginili preko mosta skozi tako zvana vodna vrata — in pustna zabava leta 1532. je bila v Mariboru zaključena.

Izjalovljeno maščevanje

Zimsko hladno pepelnično jutro leta 1532. je vrnilo najmočnejšim uskokom toliko zavesti, da se jim je začel vračati spomin na vprašanje: kaj se je zgodilo z njimi preko noči? Čeprav so bili zbiti kakor snopi, je nekaterim uspelo, da so se izkobacali iz hodnih vreč ter pregledali za graničarje najsramotnejši položaj. Pri pogledu na sosedni Maribor jim je bilo jasno, da so se pustili vjeti na usodepolne limance, katere so jih pahnile v domrtno sramoto.

Nobenemu niso iztepli Mariborčani duše, a že prvi občutki po prebujenju iz omotice so kričali, da se bodo razbita mesta neznosno razbolela. Najhujše jo je izkupil stotnik Pero, kateremu je mlatič izbil vse sprednje zobe ter ga poškodoval zelo nevarno na obe očesi.

Uskoki so se smilili sami sebi. Nagel pobeg v uskoško taborišče in povrh še z nezavestnim poveljnikom je bil za par tednov nemogoč. Treba se je bilo skriti kje v bližini, si poceliti rane za silo, se dokopati do odvetnega orodja in potem bi šele lahko zagodli katero Mariborčanom.

Od batin zabuhli uskoški jezdec so pomagali drug drugemu na neosedlana kljuseta. Jedva še rohljajočega stotnika so privezali kar v vreči na konja in so nastopili korakoma najžalostnejši umik izpred Maribora.

Komaj in komaj so se privlekli do gradiča Betnava na Teznu. Na grajskih pristavah so jim dovolili odpočitek iz enostavnega razloga: Betnava je bila zagrizeno luteranska in ne samo v nasprotstvu — v sovraštvu s tedaj še katoliškim Mariborom.

Ker so prisegli zbiti uskoki Mariborčanom turški obračun s krvjo in požigom, so bili betnavski gospodi naravnost dobrodošli. Luterani so celo poskrbeli, da si jec začel opomagati stotnik s pomočjo ranocelnika z vurberškega gradu.

Sicer je bil vsak od prebatinanih graničarjev dobrih 14 dniboleč-marogast po telesu, vendar se je vračala iztepena moč v brezdelju ter dobri negi, z njo je rastla tudi uskoška maščevalnost, katera je prisegala za vsak udarec z bikovko mlake krvi in kupe pepela. Stotnik Pero Čatorič se je pocelil od vseh najbolj počasi, ker je bil najbolj zbit, predvsem po obrazu, kateri je obetal spačenost po ozdravljenju. Čas in potrpljenje zacetila vsako telesno rano, če le ni od početka smrtonosna ali zastrupljena. Tako je bilo tudi z uskoškim poveljnikom. Izliral se je in začel šepati po betnavski pristavi brez sprednjih zob in z nič kaj dobrega obetačimi oteklinami po obrazu. Komaj in komaj mu je odprl ranocelnik očesne veke, da

mov. Nekoč sta hotela vloniti v neko draguljarino, pa ju je policija zasačila in Burian je bil ubit. Obstreljen je bil tudi njegov pajdaš, vendar pa se mu je posrečilo, da je odnesel pete. Šele pozneje ga je policija po čudnem naključju prijela. Hotel je vloniti v neko mesario, pa je bil na begu zopet obstreljen. Še isti večer pa je telefonira policiji neka ženska in ovadila »neznane tolovačke, češ da so streljali na njenega sina. Detektivi so takoj prihiteli v njeno hišo, kjer so našli hudo ranjenega Edvarda Solkovskega, v katerem so takoj spoznali iskanega zločinka. Med zaslijanjem je prišlo na dan, da nesrečna mati niti slutila ni, s čim se peča njen sin. Ko se je privlekel ranjen domov, je mater nalagal, da je bil ranjen med kvartanjem. Doma

razdeljena darila materam. Vsaka je nekaj prejela, revnejše pa več. Lahko si mislite, s kakim veseljem so sprejemale naše matere lepe, primerne darove, ki jih je nabrala vse preblaga gospa podbanova Klara Majcen v Ljubljani. Zato ji je številno občinstvo izreklo najiskrenje zahvalo. Bog ji povrni njeno veliko ljubezen in dobrotnost nasproti našim revnim obmejnima materam, ki vestevo izpolnjujejo svoje materinske dolžnosti in voljno nosijo breme materinstva. Kar še bodo v bodoče storile v večji meri, ko so ob 69 hišnih obiskih zaščitne sestre prejele potreben pouk. Društvo prijateljev Slov. goric v Ljubljani pa najlepša zahvala za to prireditev!

Mursko polje

Ljutomer. Domačini in sosedje se vladljivo vabijo na uprizoritev Holbergove komedije »Politikant« v 5. dejanjih. Klasična veseloigriga, obilo dobre zabave iz zgodovine meščanske politike. — Prireditev se vrši v soboto, dne 8. februarja t. l. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 9. februarja, ob pol 4. uri popoldne v dvorani »Katoliškega doma«. Zvezze z vlaki na vse strani.

Haloze

Zavrč. (Šol. kuhinja Podmladka Rdečega križa.) 14. januarja 1941 je bila na tukajšnji ljudski šoli otvorjena šolska kuhinja pod vodstvom šolskega odbora Podmladka Rdečega križa. Od 356 vpisanih šoloobveznih otrok dobiva dnevno 243 otrok toplo hrano, ki v mnogih primerih pridejo nad 5 km daleč brez zavžite hrane v šolo in to celo k popoldanskemu pouku. Da je bilo omogočeno vsaj nekaj tednov pomagati številni deci s toplo hrano, imajo zasluge številne ustanove in osebe ter se jim v imenu siromašnih završkih otrok najlepše zahvaljujem. Posebno zahvalo izrekamo uradništvu Zadržne zveze v Ljubljani, Rdečemu križu v Ptiju, predsedniku občine g. Rihteriču Juriju, g. Ulmu, veleposestniku v Zavrču, kr. banski upravi, banovinskemu odboru Rdečega križa v Ljubljani, upravi posestva štajerskih posestev v Podlehniku, g. Šketu, župniku pri Sv. Marjeti in njegovim faranom za lepa darila v živilih, kakor vsem ostalim kmetom iz ptujskega polja, domaćim posestnikom, g. Jarhu, župniku iz Zavrča in domaćemu učiteljstvu za lepe prispevke in požrtvovalno delo, krajevni protituberkozni ligi v Ptiju, Ptujski posojilnici, g. Levaniču iz Ljubljane, Vzajemni zavarovalnici iz Ljubljane in mnogim drugim darovalcem. Vsem darovalcem se najtopleje zahvaljujem, ker so s svojo dobroto tudi dvignili šolski obisk in s tem največ pripomogli k uspešnemu pouku. Ker se v enem tednu razdeli okoli 1370 obrokov, se zaloga hitro krči ter apeliramo na dobra srca za nadaljnjo pomoč.

Slovenska Krajina

Sv. Sebeščan. Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti je priredila pri nas delavski socialni tečaj, ki je zelo lepo uspel. Govorili so predsednik zveze naš domaćin Horvat Peter, šef Borze dela g. Kerec in Novak Franc, uradnik na Borzi dela. Naša župnija daje sorazmerno največ sezonskih delavcev, ki so se polnoštivno udele-

žili tega važnega zborovanja. Po zborovanju je bil občni zbor tukajšnje podružnice. Zborovanja se je udeležil tudi uradnik zveze Bejek Anton.

Bodonci. S prvim februarjem je bila ustavljena v našem poštnem okolišu selska dostava, ker občina ni hotela nič prispevati za pismonoše, direkcija pošte pa baje tudi več ne more dati. Ljudje so seveda nejevoljni in pričakujejo, da se bo to prav kmalu uredilo.

Konjiški okraj

Sv. Jernej pri Ločah. V tem dolgem zimskem času imamo zopet na naši šoli kmečko nadaljvalno šolo, katero obiskuje 21 fantov iz domačega okoliša. Dne 12. m. m. je imela tukajšnja Sadarska podružnica občni zbor. Udeležba je bila precej dobra. Pristopili so vsi navzoči nazaj in ostali zvesti naši sadarski organizaciji, kateri pa še niste bili ta dan navzoči, imate še priliko, da se vpisete za člane in plačate članarino. Na občnem zboru smo razmotrivali o uspehu škopljenga sadnega drevja in se odločili za zgraditev sušilnice v tem letu. V nedeljo, dne 26. januarja se je vršil občni zbor Krajevne kmečke zveze. Prišli so vsi povabljeni odborniki in zastopniki. Naš preč. g. dušni pastir Paulič Peter nam je podal poročilo o delovanju Krajevne kmečke zveze. Uvodoma pa se je spominjal v lepih besedah blago pokojnega g. dr. A. Korošca ter nam orisal njegove zasluge in delovanje za naš slovenski narod.

Celjska okolica

Galicija pri Celju. Pri nas je imel zanimivo predavanje o vzgoji mladih na podlagi krščanskega duha g. profesor Bitenc iz Celja. Predavanje je bilo dobro obiskano. Ustanovili smo načršaj FO in radi tega je bilo predavanje namejeno staršem, ki naj pustijo mladino v naše vrste.

Smarski kraji

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Zadnji čas smo prepleškali cerkvene sedeže v farni cerkvi. Sedeži so iz leta 1864, od kar je bila postavljena cerkev. Prepleškanje je sedeže tako osvežilo, da se ne ločijo od novih. V začetku marca bomo imeli sv. misijon. Želimo, da bi se tudi duše faranov popolnoma osvežile s angelškim kruhom. Tako bomo deležni milosti sv. misijona. Potem namejavamo položiti nov tlak v farno cerkev. Ker pa je denarnih sredstev premalo na razpolago, bomo zaenkrat položili nov tlak samo pred sedeži. Pozneje, ko bo to iz finančnih ozirov mogoče, bomo tlak položili po vsej cerkvi.

Laški okraj

Sv. Miklavž nad Laškim. Dne 6. januarja je Kmečka zveza imela redni občni zbor. Udeležba je bila povoljna. Ugotovili pa smo, da je cena našemu najvažnejšemu pridelku, to je živini, še prenizka, ako primerjamo s cenami tega, kar moramo kupiti. Gradnja vodovoda na Brstovnici je radi hude zime morala prenehati. Ker se je vreme izboljšalo, imamo upanje, da bo vodovod kmalu izgostavljen. Dela vodi tehniški oddelek banske uprave. Z dograditvijo vodovoda na Brstovnici bodo v naši župniji tri vasi imele vodovode, in sicer Dol, Škofje in Brstovnica. Pridejo

tudi druge na vrsto. Zanimanje je tudi za električno, ako jo imajo celo na Lisci in v vseh razborske župnije, še lažje bi jo imeli v Šmiljavcu. Ako bomo složno delali, pa uspeh ne bo izostal.

Sv. Rupert nad Laškim. S 1. februarjem nas je zapustil šolski upravitelj g. Ivan Bertoncelj. Gospod je tukaj 4 leta učiteljeval in splošno zadovoljnost otrok in šolarjev. S svojim prijaznim nastopom si je povsod pridobil zlasti srca mladih kot izborni povodov, s svojim globokim razumevanjem gospodarskih zadev in težkoč našega kmečkega človeka pa je pokazal, da ima srce za priprosto ljudstvo, ki največ dela in trpi, a najmanj uživa posvetne dobrine. Gospod je ustanovil čebelarsko podružnico, se lotil Kmečke zveze, prirejal lepe igre in povsod razodeval in delil zaklade svojih znanosti in dobrotnosti. Težko ga bomo pogrešali, zlasti ko je ob istem času zapustila šolo tudi priljubljena učiteljica gospa Škrlova, tako da imamo sedaj na štiriazredni šoli samo dve učiteljski moči. Vsa čast vrlim vzgojiteljem! — Letošnja zima nas izredno trdo prijema. Svečnica je minula, a od strešnih kapi noče priteže vodenja kapljica, pač pa pada še vedno novi sneg in sicer pri mrazu 16 stopinj pod ničlo. Vse težave izredne hude zime pa nam ne morejo zatreći naše življenske sile. V tem predpustu pristopa pri nas 8. mlađih parov k poročnemu oltarju. Bog daj svoj blagoslov in srečo v novem družinskom življenju!

Laški okraj. S petrolejem je letos nekoliko bolje kot je bilo lansko leto. Glede preskrbe z moko pa je letos precej slabo urejeno. Nekoliko je vse preveč centralizirano v Laškem, drugod v okraju pa podeželski trgovci nimajo po cel temen moke. Isto se je lansko leto dogajalo s petrolejem. Ko so trgovci lansko zimo v Laškem dobili petrolej, je bližnja okolica kmalu za to zvedela in so pokupili petrolej. Ljudje iz oddaljenih krajev pa so prišli po petrolej, ko je bil že razprodan. Letos pa imamo karte in je razdelitev petroleja bolj pravilna. Imamo upanje, da bo tudi z moko sedaj, ko bo na karte, boljše urejeno, da ne bo potrebno po vsako kilo moke hoditi več ur daleč v Laško, kakor je bilo to sedaj, kar je precej spominjalo na dobo, ko so po Savi iz Hrvaškega vozile ladje žito in so v času slabih letin morali kmetje iz Jurkloštra, Sv. Lenarta in drugih oddaljenih krajev v Zidani most po žito. Pa se je zgodilo, da je bila ladja zamujena po več dñi, in so morali kmetje praznih rok oditi domov.

Nemška industrija poljedelskih strojev na dunajskem pomladanskem velesejmu 1941. Z ozirom na službeno sodelovanje Državne stanice za prehrano (Reichsnährstand) na dunajskem pomladanskem velesejmu 1941, ki bo od 9. do 16. marca, in z ozirom na velike potrebe jugovzhodnih agrarnih držav v nemških proizvodnjiških sredstvih je strokovni oddelek za gradnjo poljedelskih strojev dovolil nemški industriji poljedelskih strojev razstavljanje na dunajskem pomladanskem velesejmu. Celokupno na razpolago stojec razstavno površino je prevzela nemška industrija poljedelskih strojev.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja špecialist kirurg dr. Černič.

se je onesvestil. Prestršena mati je telefonirala policiji in šele po prihodu detektivov je zvedela, da je njen sin tolovaj. Tako je mati nehote izročila lastnega sina roki pravice.

Zavarovanje proti potopu. V mestu Loredo v severnoameriški državi Texas, v neposredni bližini mehiške meje, živi zelo zanimiva sekta (ločina), katere člani se imenujejo »Naetovi privrženci«. Sekto je ustanovil bivši krčmar John Perkinson, ki se zdaj izdaja za Ezechielovega brata. Glavni nauk sekte je, da pride kmalu nov vesoljni potop, ki bo ponemil konec vsega človeštva. Rešili se bodo samo člani te sekete, ki bodo pa moralni svojo rešitev draga plačati. Prebrisani »Ezechielov brat« je namreč ustanovil delniško

so začele propuščati v oko sončno svetlobo in se je Pero sam prepričal, da vsaj slepec ne bo.

Zdravje in moč sta se toliko okrepila v uskokih, da so se že resno pogovarjali o obračunu, za katerega je koval najbolj krvolocene načrte poveljnik.

Da bi jim maščevanje nad obzidanim Mariborom ne spodletelo, je bilo treba vanj poslati oglednike, ki bi se prepričali, če Mariborčani sploh vedo, kje so Perovi uskoki in ako kdo sploh govori o njihovem povratku. Za izvidnika je bil izbran stotnikov zvesti sluga Jovo Kirič, ker je imel največ vojnih izkušenj in se je razumel na vse mogoče preobleke.

Na poizvedovanje je odkolovratil Jovo kot okoliški kmet, peš in seve pod večer, da bi nemoteno prisluškoval po mestnih krčmah.

Drugo jutro po odhodu na ogledovanje je pribeljal Jovo ves spehan na Betnavo. Poveljniku je sporočil razburjen, da morajo vsi takoj na konje in v skokih proti svojim skrivališčem, sicer jih bodo raztepli in pomendrali Pihlerjevi kmečki dragonci.

Jovo je videl na lastne oči vkorakanje 500 mož konjenice pod poveljstvom Janeza Pihlerja v Maribor. V mestu je bil v večernem mraku sprejem z gorečimi baklami, bobnanjem in trobentanjem. Mestni poveljnik je pomljubil Pihlerja po razjanjanju pred mestno hišo in ga počastil z izročitvijo ključa od mestnih vrat.

Brž ko so se raztepli Pihlerjevi dragonci po mestnih

hlevih in krčmah, so govorili, da so prišli meščane ščitit pred uskoško maščevalnostjo. Njihov poveljnik, katerga je poklical na pomoč mestni sodnik, je priselil Perovemu oddelku za v Mariboru zagrešene zločine poglobil do zadnjega moža s stotnikom vred.

Na luteranski Betnavi skritim uskokom po tem potročilu ni preostajalo drugega, nego najnajnejši pobeg pred toliko premočjo štajerskih dragoncev, kateri so se radi znašali ob vsaki priliki nad zavezniškimi uskoki prav tako, kakor nad samimi Turčini.

Uskoki so se splazili kakor tatovi na konjske hrbte in odpekelati proti jugu ter izginili brez zahvale luteranskim dobrotnikom neznano kam.

Samostojni poveljnik Janez v Mariboru

Mariborski mestni sodnik je sporočil bodočemu zetu Janezu Pihlerju na turško granico po slu, kakšna šiba božja je za Maribor krdelo 20 uskokov pod poveljstvom stotnika Čatoriča. Načelnik graničarskega generalnega štaba ni mogel takoj zdirjati nad drzneže in jih napoditi k vragu. Priliko nastopa napram podivjanemu uskoškemu oddelku je hotel izrabiti v to, da bi priboril sebi na najvišjem mestu podelitev poveljevanja nad kakim manjšim, a samostojnim konjeniškim praporom.

Izvidniki ter zaupniki, kateri so se vračali iz obmejnih turških pokrajin v graničarski glavni stan, so poročali o zbiranju turške vojske iz vsega sultanata.

Književnost

Dr. Anton Korošec. Spisal Andrej Farkaš. Mladinska založba v Ljubljani, 1941. Tiskala Salezijanska tiskarna na Rakovniku v Ljubljani. Pičel mesec po smrti slovenskega narodnega voditelja dr. Antona Korošca je izšel ta njegov življenjepis. Vsebinsko se naslanja na članke o dr. Korošcu, ki so izšli ob njegovi smrti v slovenskem časopisu Knjižica, obsegajoča 98 strani, nudi nazorno in kolikor toliko popolno sliko o načelih, delu in veličini moža, ki se mu je posrečilo kot nobenemu pred njim zbrati okoli sebe ves narod. Namen knjižice je, ponesti slavo dr. Koroševega imena slovenski domovini ter vzbujati in utrjevati v vseh slojih, zlasti med mladino zvestobo dr. Koroščevemu spominu, njegovim lepim načelom in sijajnim zgledom. Knjižico toplo priporočamo.

Knjižne novosti Družbe sv. Mohorja: Stvarno kazalo h Grudnovi in Malovi Zgodovini slovenskega naroda (sestavil L. Mlakar), broš. 44 din, vez. 60 din; Andrejček Jože: Žalost in veselje (2. izdaja) broš. 28 din, vez. 36 din; Ksaver Meško: Mladim srcem, III. zvezek (2. izdaja), broš. 20 din, vez. 32 din. Udje Družbe sv. Mohorja dobe knjige 25 % ceneje. 225

Naznanila

Vinarska podružnica v Mariboru priredi v mesecu februarju 1940 sledeteče tečaje o trsnem rezu v vinogradu: 4. februar t. l. na Meljskem hribu pri g. dr. Scherbaumu in 4. februar v Pekrah na posestvu Benediktinskega samostana, 6. februar v Počehovi, vinograd F. Kaufmana in 6. februar v Limbušu na upravi samostanskih vinogradov. 9. februar na Parnci pri g. Grahorniku. 11. februar v Peklu, vinograd g. dr. Marina. Vsak vinogradnik se naj tega tečaja udeleži. Na tečaj naj poslje tudi vsakdo svojega viničarja. Trsna rez v vinogradu bo zopet letos posebno važna in za to je pač v korist vsakega vinogradnika, da se tečaja udeleži. Vsi tečaji se pričnejo ob drugi uri popoldne.

St. Ilj v Slov. goricah. Naš Fantovski, odn. Dekliški krožek bosta priredila na pustno nedeljo lepo igro, pri kateri se bodo naši redni udeleženci prosvetnih prireditev obilo nasmejali.

Betnavna. Na ponovno prošnjo deklet se vršita še VI. in VII. tečaj »Resnica o zakonu«. Šesti tečaj se bo vršil od 17. do 20. februarja z začetkom prvi dan ob 18. uri zvečer, sedmi tečaj pa se vrši od 21. do 23. februarja z začetkom prvi dan ob 10. uri dopoldne in je rezerviran za ptujsko-dekliško okrožje. Pošljite prijave do vključno 10. februarja. S seboj prinesite 2 rjuhi, brisačo in copate. Radi uvedbe krušnih kart prosimo, da prinesete s seboj kruha za tri dni. Tečajnina 50 din. Dekle, če misliš resno s svojim življenjem, če hočeš srečna in vesela skozi življenje, udeleži se tečaja »Resnica o zakonu«. V januarju se je tega tečaja udeležilo 107 deklet.

Podružnica slovenskega čebelarskega društva v Ptiju predvaja v nedeljo, dne 9. t. m. ob 10. uri dopoldne v Mestnem gledališču velezanimivi v poučni zvočni film »O čebeli in njenem življenju«.

Ogromna armada se bo razlila v smeri proti Dunaju, kakor hitro bo skopnel sneg in bo poraslo toliko paše, da bodo imeli konji ter razna druga živina dovolj krme.

Po takih poročilih je moralno graničarsko vrhovno poveljstvo nekaj ukreniti, da kolikor toliko zavaruje pokrajine, skozi katere se bo skušala turška kača potegniti do Dunaja. Pihlerju so poverili radevolje poveljevanje nad 500 štajerskimi dragonci, kateri so se javili prostovoljno, da pomagajo ovirati prenagli razliv poplavne turških vojnih sil.

Konjeniški stotnik Janez Pihler je prejel povelje, da se spremeno izmika spopadom z večjimi turškimi oddelki, istočasno pa prime od strani manjša roparska krdela in obvešča vrhovno poveljstvo avstrijskih protiturških čet o gibanju glavne sultanove armade.

Kakor hitro je bil praporček zbran, je zdirjal stotnik od granice proti Štajerski in predvsem v Maribor, na Dravsko ter Ptujsko polje. Pihlerju je bila odakzana v tabor spremenjena Ptajska gora kot zatočišče, ako bi prišel v neverne škrupce pred Turčini.

Širokopoteznost povelja je izobil dragonski častnik v to, da bi rešil Maribor nad vse črne uskoške more in se sešel za dalje časa z zaročenko Kunigundo, po kateri je koprnel z ljubeznijo vojaškega srca.

V obdravskem mestu je zvedel ob prihodu, da je zamudil obračun s tolovajskimi uskokami, katere so iz obupa

Mladinska Kmečka zveza opozarja domačine in okoličane na izredno lepo igro »Naša kri«, ki se bo igrал v Katoliškem domu v Št. Juriju ob južni železnici dne 15. februarja ob 20. uri in 16. februarja ob 3. uri popoldne.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Dne 16. februarja t. l. se vrši domovinski dan. Poleg deklamacij in govora nam bo lepa zgodovinska ljudska igra iz časov Napoleona »Naša kri« pokazala ljubezen in ponos naših prednikov do naše zemlje in naroda. V teh resnih vojnih časih bo tudi nam prelep zgled domovinske ljubezni.

Sv. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 16. februarja, v dvorani veseloigro »Začarani ženin«.

Sv. Pavel pri Preboldu. V nedeljo, 8. februarja, bodo imeli »Fantje na vasi« svojo spevoigro v Društvenem domu.

Tečaj za zadružne funkcionarje v Brežicah. Tečaj za zadružne funkcionarje bo v Brežicah v risalnici meščanske šole dne 12. in 13. februarja od 8. do 13. ure. Priredi ga kraljevska banska uprava s sodelovanjem okrajnega kmetijskega odbora, Zadržne zveze, Gospodarske zveze, Kmečke zveze in Kmetijske zbornice.

Mihova simola

Miha je molzel. Na glavi je začutil udarec.

Rep pritrdi kravi na hrbot.

Mihi je, da ga je krava udarila z repom.

Šele zdaj opazi, da ga je maček presleplil!

prelatili meščani brez vednosti previdnega mestnega sodnika ter poveljnika gospoda Krištofa. Bati se je bilo samo še uskoškega maščevanja in pred tem naj očuva Maribor Pihlerjeva junaška roka.

Cisto drugo sliko o Perovih nakanah je razgrnila pred tako težko pričakovanim zaročencem Kunigunda. Njena neomajna zvestoba je povzročila razliv uskoškega gorja nad mestom. S svojo odkritosrčno izpovedjo — ne samohvalo — je zadela izvoljenca tam, kjer je vsak pravi vojak najbolj občutljiv. Pero Čatorič se je hotel kot vojaški tovariš in pobratim polasti Janezove zaročenke... Radi tega je zasluzil potuhjeni in izdajalski uskoški lovor smrt na kolu z vsem svojim pasjim krdom! Pod najglobokejšim vtišom nezljomljive nevestine zvestobe se je lotil Pihler z več oddelki svojega praporčka pogona za uskoško druhaljo, ki preži v kakem skritem kotu na priložnost zahrbtnega maščevanja. Na vse strani razposlane dragonske izvidnice so kmalu javile, kje so si pustili negodni ptički rasti v Mariboru poskuljeno perje in da so že odfrčali neznano kam, kakor hitro so doznavli za prihod Pihlerjeve konjenice.

Ako so oddivjali uskoki proti jugu, so izginili, kakor bi jih bila požrla zemlja. To dejstvo je bilo znano Pihlerju in radi tega je odložil obračun z izdajico do prvega slučajnega srečanja.

(Dalje sledi)

družbo z nalogu zgraditi ogromno ladjo. Vsak član sekte, ki si hoče zagotoviti mesto na moderni Noetovi barki, mora kupiti vsaj eno delnico za sto dolarjev. Nova Noetova barka bo dolga okoli 300 metrov. Na nji bo razen molilnice, prostornih skladišč in kuhinje, samo nekaj tesnih kabin. Ker prorokuje »Ezehielov brat« začetek novega vesoljnega potopa na veliki petek 1941, so Noetovi privrženci že začeli graditi barko. Delo seveda opravlja brezplačno, ker jim je tako ukazal poglavar sekte. Nihče pa ne ve, zakaj grade barko brez železnih željev. Ker je bilo doslej prodanih 2000 delnic, je napravil »Ezehielov brat« na račun ljudske neumnosti že pred vesoljnim potopom za vsak slučaj zelo dobro kupčijo.

MALA OZNANILA

Cenik malim oznanilom

Vsaka beseda v malem oglasu stane za naročnike »Slov. gospodarja« 1 din, za nenaročnike 2 din. — Za Preklic, Poslano, Izjave se računa posamezna beseda 3 din. — Oglasni davek se zaračunava posebej. — Kdor oglašuje tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. — Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih oznanil, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja. — Mala oznanila se sprejemajo najpozneje do pondeljka zvečer, če je pa v torek praznik, pa do pondeljka do 9. ure dopoldne.

SLUŽBE

Deklo in šole prostega fanta sprejme Reisman, Bohova, Hoče. 242

Sprejmem šole prostega fanta. Gole, Košaki 13, Maribor. 244

Viničar s 4 osebami in svojo kravo se išče, Maribor, Gregorčičeva 8. 245

Mlinar, starejši in samski, se sprejme na navaden kmečki mlin v laškem okraju. Ponudbe na Moša Pšeničnik, Beograd, Kosovska 18/IV, vrata 13. 246

Sprejme se ofer, takoj, Rošpoh 81, Kamnica. 236

Ofra s 4 delavci sprejme Vilkomdvor-Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 237

Sprejmem viničarja, majerja, oferja ali hlapca, dobre ljudi s 4—5 del. močmi na dobro mesto, kjer je precej zemlje. Preac Franjo, Ptuj, Zg. Breg 31. 235

Sprejmem 15—16 let starega kovačkega učenca z vso oskrbo. Oglasiti se pri Steinbauer, Sormanje, Sv. Lenart v Slov. goricah. 221

Sprejmem oferja. Ivan Kramberger, Pesnica 10, Sv. Marjeta ob Pes. 222

Poštena in marljiva viničarska družina se sprejme. Twiekeljevo posestvo, Krčevina pri Mariboru. 223

Poštena 16 letna deklica želi za vajenko k šivilji na deželo. Marija Vidovič, Dogoše 87, Maribor. 220

300 din tedensko lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor! P. Baltič, Ljubljana, Podhrab 5. 231

Hlapca h konjem in govedu v bližini Maribora se takoj sprejme. Oženjeni z manjšo družino imajo prednost. Naslov v upravi. 227

Iščem službo kovačkega pomočnika. Ljubec Alojz, Slavšina, Sv. Andraž v Slov. gor. 229

Sprejme se mlajši fant, 16—18 let star, za vrtna dela. Predstaviti se v vrtnariji Brandhof, Studenci, Obmejna c. 64. 247

Sprejmem delavsko družino, 4—5 oseb, sposobno vinogradniškega in poljedelskega dela pod dobrimi pogoji. Ločičnik, Rošpoh 125. 248

Hlapec za konje, oženjen, priden in trezen, se sprejme za veleposestvo Aug. Žlahtič, Fram. 249

Sprejme se major. Prednost z večletnimi spričevali. Limbuš 14. 254

POSESTVA:

Prodam 10 oralov zemlje, gozdov, njive, travnik, sadonosnik. Cena 70.000 din. Precetinci, Mala Nedelja. Vprašati pri Lešnik, Maribor, Slovenska 36. 239

Prodam posestvo. Vosek 31, Sv. Marjeta ob Pesnici. 234

Lep gozd v neposredni bližini Maribora, ca. 5 orlov, proda Ervin Mulec, Studenci. 226

REDILO ZA SVINJE, z ribjo moko je tisočkrat preizkušen in od strokovnjakov priporočen prah, ki povzroča, da svinje rade žro, hitro debelejne in naglo rast mladih prašičev. Paket 8 din, 1 kg 25 din po pošti s povzetjem do 4 pakete ali 1 kg 10 din več. »Mlekani« redilo za krave. »Galop« prašek za konje. Lekarna pri Zamoreu, Maribor, Gospaska 12. 233

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM WIENER MESSE

9. DO 16. MARCA 1941

v znamenju poljedelstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

Poljedelstvo (vsi poljedelski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo — vinogradništvo — ribolov in ribogojstvo — čebelarstvo — kemična industrija — mlekarstvo — kletarstvo

Na področju Tehničnega velesejma

AVTOMOBILSKA IN MOTOCIKLISTIČNA RAZSTAVA

Prijave najpozneje do 10. februarja

Vsa obvestila in navodila dajeta:

J. Kulhanek, počastni zastopnik za Dravsko banovino in banovo Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, telefon 51-85

H. Pfannerstill, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd, Bosanska 29, telefon 30-881

Popusti na vseh železnicah!

Kmetski mlin se proda ali zamenja za posestvo. Ponudbe je poslati Cirilovi tiskarni, Ptuj. 253

RAZNO:

Prodam 4 letno kobilo srednje postave. Obrecht Marta, Spodnje Radvanje 12. 241

Zajče in druge kože divjadične in ovčje volno kupuje po najvišjih cenah V. Babošek, klobučar v Mariboru, Vetrinjska 5. 243

Pozor mizarji! Furnirje, panel in šperplošče v veliki izbiri poceni pri »Obnova«, Jurčičeva 6, Maribor. 232

Mnogo denarja si prihranite, ako prinesete v popravilo Vaše klobuke, kateri bodo zopet kot novi. Vsa popravila se sprejemajo od 10 din naprej. Kupujem veveričje in zajče kože, kar kor tudi ovčje volno. Se priporoča Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 238

Turbino, vodno, s 6—7 ks. sil po ugodni ceni proda Čuček Alojz, Biš, Sv. Bolfenk v Sl. gor. 240

Ste že naročili sadna drevesa? Ako še ne, potem ne odlagajte in še danes naročite v Kupčičevi drevesnici in trsnici na Ptujski gori, katera še ima zraven jabolčnih tudi mnogo slivovih dreves po zelo ugodnih cenah. 280

Prodam kolje za vinograd, komad 60 para, suho in prvorstno. Dobrje, Maribor, Aškerčeva ul. 16. 228

Trsnica in drevesnica Jožef Čeh, Selce, Sv. Rupert v Slov. goricah, nudi prvorstno cepljenje trsje vseh sort na običajnih podlagah ter korenjake. Nadalje različne sorte lepih breskev in raznovrstne vrtnice. 1854

Vervice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjadične kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

Okraj Prevalje! Mežiška dolina! Hranilne vloge sprejema od vsakogar in jih obrestuje najbolje terodeljuje tudi manjša kratkoročna posojila Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. Popolnoma varna naložba. Nove vloge vsak dan lahko dvignete! 1694

Sivalni stroj, okrogli čolniček, dober, 1.400 din, eden pa 700 din. Proda Medved, Zg. Breg 30, Ptuj. 252

2 bika, marijadvorske pasme, licencovana, 18 mesecov stara in mlada, težka krava, dobra dojenka na prodaj. Dogoše 33, Maribor. 251

Pozor! Prodam 7 letno kobilo z opremo. Sposobna za vsako delo. Franc Kovše, Ruše. 250

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo hitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštnino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitki 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobri samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptaju:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

in vse podeželske trgovine

ZAHTEVATE BREZPLACEN KATALOG

MEINEL
HEROLD
ZAL-TVORNICE GLAZBIL
MARIBOR
ŠT. 106

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Jasenove klade

2 m dolge s premerom 32—50 cm, ravne, čiste komade, kupuje v vsaki količini za izdelavo smuč Industrija športskih potrebščin

M. DRUCKER, ZAGREB, ILICA 39.

Ponudbe stavite franko železniška postaja ali žaga. 224

RAZNO:

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, svinjsko dlako, arovco, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najbolje: **Arbeiter, Maribor, Dravska 15.** 11

ZIMSKI OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: paket serija »M« 10–12 m kretona za obleko, druka za predpasnike in svila za bluzo 180 din; paket original Kosmom »D« 10–12 m barhenta in svile za obleke ter druk za predpasnike 230 din; paket serija »T« 4 m volnenega blaga za obleko dokler traja stara zalog za staro ceno »T–1« 130.—, »T–2« 160.—, »T–3« 180.—, »T–4« 200.— (pri naročilu prosim sporočite serijo in barve); paket serija »Z« 3–3.20 m štofa za moško obleko, za moški ali ženski plašč ali kostum »Z–1« 200.—, »Z–2« 250.—, »Z–3« 300.—, »Z–4« 360.—, »Z–5« gladko suknjo v rjavi, modri in črni barvi 400.— din. Ne odgovarajoče zamenjam, pri dveh ali več paketih kprimeren popust. Ker se cene blagu dnevno zvišujejo, priporočamo takojšnje naročilo! — Vzorce ne razpošljamo, ker se isti stalno menjajo. — Razpošljajnica »KOSMOS«, Maribor, Razlagova 24/II.

Šopke, vence,

perilo, nogavice, obleke, klobuke, volno za ročna dela itd. itd. kupite ugodno pri

,LAMA', Maribor

Trsne škarje vseh vrst, kakor tudi original »Kundek« žage za trsje, škropilnice za dreve, škropilnice za trsje sistem »Jessernigg«, posamezne dele za Jessernigg škropilnice, vodne žage amerikanske, cirkularke in vso drugo železnino, štedilnike vseh vrst, dobite v najboljši kvaliteti le v trgovini z železnino **Alfons Meuz, Maribor**, nasproti frančiškanske cerkve.

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori!

1384

Z A N E V E S T E I N Z E N I N E
šopke, venčke, pajčolane, v veliki izbiri, izdelujemo tudi po naročilu, posteljno perje že od 10 din kilogram naprej, izgotovljene blazine in pernice dobite najcenejše pri »LUNA«, Maribor, **s a m o**
Glavni trg 24 (novi avtokolodvor). 103

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo darčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadače posle točno in kulantno

Centrala: Maribor

v lastni palači na oglu
Gospodske in Slovenske ulice

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

V S A K prevdaren slovenski gospodar zavaruje sebe, svoice in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljubljanske poslovnice

GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Slovenještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000-